

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

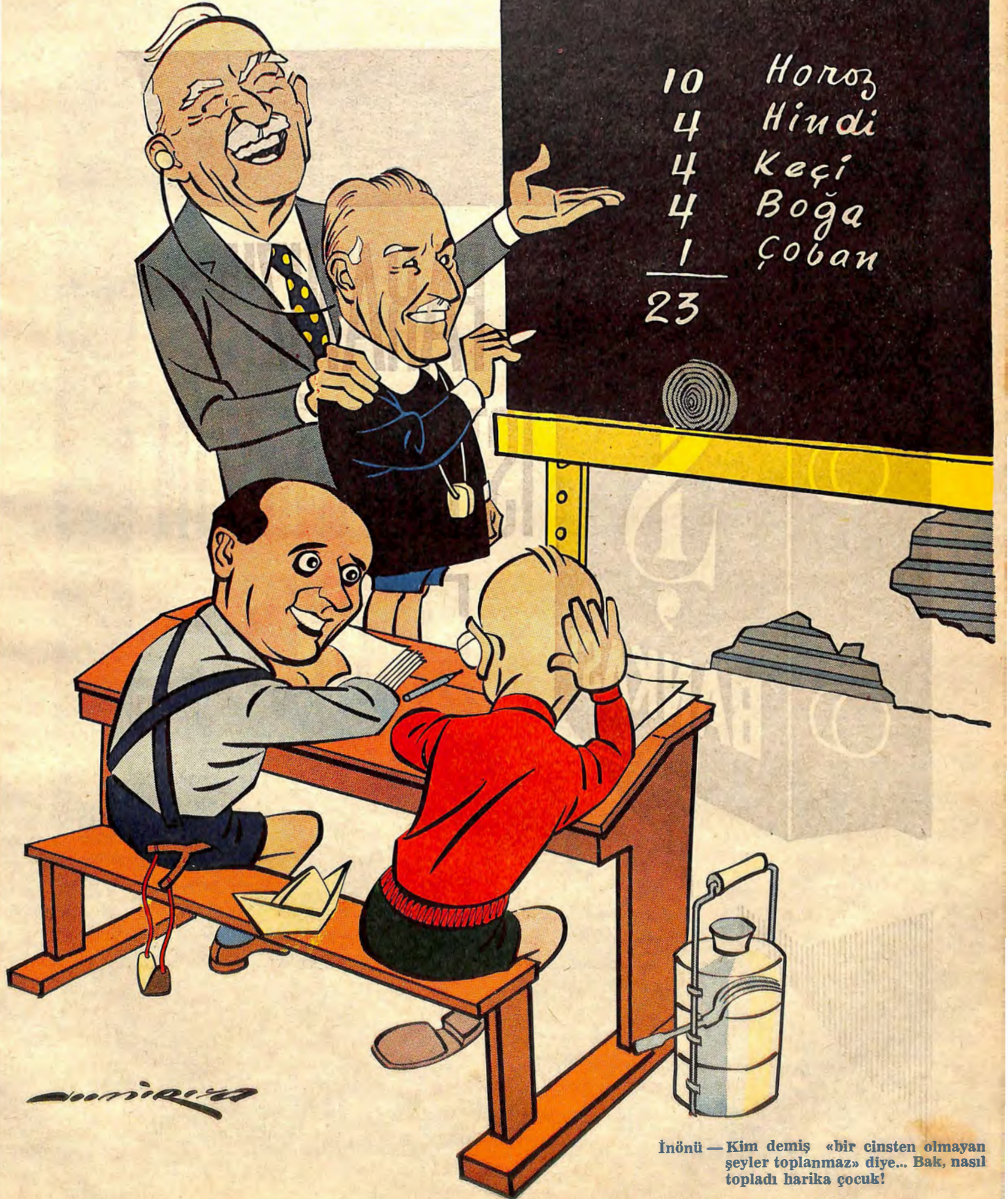
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AKIHA

**PARANIZIN
İSTİKBALİNİZİN
EMNİYETİ**

AKKABA

Yıl: 43 Cilt: 8 Sayı: 12 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 18 Mart 1965

Sopa ve Kalem!

BEN, sağın ne sağındayım, ne ortasındayım, ne solunda... Ama solun sağındayım!

Yerimizi açıkça belirttikten sonra konuşabiliriz.

Demokrasi, bir sokak kavgası değildir. Bizde partiler, henüz kürsüye çıkmadı, kaldırımda dövüşüyor. Nedenini biliyorsunuz: Türkiye'de İşçi Partisinden başka sosyal ve ekonomik yönü belli parti yok da ondan...

İşte, on bakanı Adalet Partisinden seçilmiş yeni hükümetin programı: Kelime kelime, cümle cümle, Halk Partisi...

Yarın seçim alanında, yakalardında ayrı rozetler taşıyan bu eşit programlar karşılaşacak. Aralarında çekecekleri şey, sadece iktidar koltuğudur!

Demokrasimizin, artık sen-ben kavgasından bir kafa plâformuna yükselmesi için, kaba ve kanlı boğuşmalarla geçen yirmi yılı yeter bulmalıyız.

Bu soylu inançla kalemlerini sıyıran genç arkadaşlarımız, son günlerde açık bir savaşa girdiler. Zeki bir savaşa, usta bir savaşa, gözü pek bir savaşa...

Kalem kavgalarında zafer saldıranındır. Saldırıdan savunmaya geçtin mi, beyaz kâğıdı kaleme takıp havada salladın demektir: Teslim!

Bizim genç arkadaşların plânları da bu: Kendilerine yağdırılan oklardan habersiz, yalnız hücum ediyorlar...

Bir komünist oyunu vardır: Suçlama, kötüleme, lekeleme...

Bunun ilk örneğini, bizim yoldaşlar, kırk yıl önce Sertel'lerin Resimli Ay dergisinde vermiştiler: Türk edebiyatında ilk defa «Ben bir Türküm! Dinim, cinsim uludur!» diyen Mehmet Emin Yurdakul'un alnına battal damgası vurarak!

Komünist, ekeceği tohumların fışkırması için, toprağın bir fazilet harabesi, bir değerler harabesi haline gelmesini ister. Ne ilimde, ne sanatta, ne politikada sevecek, inanacak, güvenecek tek adam kalmayacak ki, bir tutanak arayan elinizi onun uzattığı pençeye kapırasınız!

Türkiye'de, nice aydınların özlemini çektiği sosyalist akım, ne yazık ki, ne yazık ki, batı anlamında yapıcı değil, demir perde anlamında, kaba, yıkıcı, saldırgan bir mâna taşıyor: Amerika düşmanlığından özel sektör düşmanlığına, özel sektör düşmanlığından basın düşmanlığına kadar...

Türkiye'nin altmış yedi ilinden gelmiş, bini aşkın insanın bir parti kongresinde seçtiği liderin alnına, bu genç, bu aydın arkadaşlarımız, kırk yıl önce Sertel'lerin dergisinde alınlara vurulmuş damgadan daha zalimini vurdular: Satılmış!

Size, bir gazetemizin hikâyesini anlatayım:

Yirmi yaşının dostu Sedat

Simavi, bizim yokuşun yıllarca çilesini çekmiş bir insandı. Babasından kalma çiftliği satarak Babı Âli'ye geldi ve bir mizah dergisi ile bir magazin kurdu: Diken ve İnci... Ben, bu iki derginin de yazarlarındandım...

Sedat Simavi, kıyasıya çalışırdı bu dergiler için: Hem masa başında, hem makine başında... Kötü günlerdi o günler, mütareke günleri... Sansür vardı, hem de İngiliz sansürü...

Bir ara çekildi yokuştan... Kitap kapakları, ilân resimleri yaparak geçimini sağladı.

Sonra, tekrar geldi yokuşa, Kanaat Kitabevinin üstünde, tek odada, Türkiye için yeni denecek bir dergi hazırladı: Yedi Gün.

Bu dergiyi, yoksulluk içinde, kuruşları hesaphıyarak hazırlarken, öğle yemeğini, bir kâğıda sarıp getiriyordu. Üsküdar'daki kira evinden... Bu öğle yemeği, zeytin ekmekti!

Hürriyet gazetesi, bu zeytin ekmekle çalışan adamın gazetesi. Birinci sayfanın sol köşesine yüzbinin bayrağını diktikten sonra öldü. Onun hayırlı çocukları, yüzünü beşyüzüne ulaştırdılar.

Şimdi, başarılarının mükâfatını nasıl görüyorlar, bilir misiniz? Ayda altıyüzbin lira kazanıyorlar diye karaborsa vurguncusu gibi tellâl edilerek!

Demek genç arkadaşlarımızın istedikleri sosyal adalet bu... De-

mek aradıkları çağdaş özgürlük bu... Demek kazanmaktan bile korkacağı!

Genç arkadaşlarımız biraz gözlerindeki penbe buğuyu silip üç beş ay önceki Avrupa dergilerine baksalar, orada, modern bir saray salonunda, ipek halılar üstünde top oynayan bir adam görürler: dolgun yanaklı, ucu kalık, ufak burunlu, güler yüzü bir adam. Bu, Kruşçev'tir. Villâsının bakımlı bahçesinde özel yüzme havuzları vardır: Soğuk ve sıcak sulu... Yeşil çimenler üstünde torunlarına Amerika'dan getirdiği küçük otomobiller, sahiciye benzer uçaklar, pahalı oyuncaklar vardır.

İşte, kalemlerinin ucundan mürekkep yerine ağızlarının suları akarak edebiyatını yaptıkları demir perde sosyalizmindeki vatandaş eşitliği!

Romanya'da, Bulgaristan'da, Macaristan'da, bizim sosyalist arkadaşların sahip oldukları kalem hürriyetini hayal etmek acıba?

Gazetelerimiz, satılmış.. Parti liderlerimiz, satılmış.. Fabrikatörlerimiz, satılmış.. Tüccarlarımız, satılmış.. Politikacılarımız, satılmış...

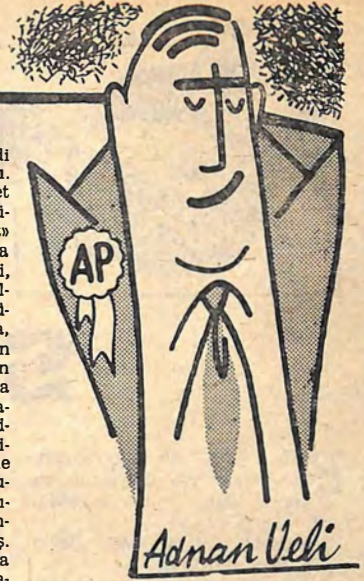
Yoksullar ve cahiller kalabalığını böylesine kışkırtmanın sonu nereye varır dersiniz?

Elimizdeki kalem, 6-7 Eylül yağmacılarının pençesindeki sopa değildir!

Yusuf Ziya ORTAÇ

PARTİ Rozetleri

Komiser, Bekçiye döndü:
— Sen şu garsonun, uzun boylu adama vurduğunu gördün mü?.. dedi.

— Görmemek ne lâf ki, begim?.. Aynı gävura vurur gibi vuruyordu.
— Peki, öteki garsonlar ne yaptılar?..

— Öbürleri de beline tepme atıyorlardı. Bu adam yere düştü. Yerde debelenirken, ben vardım, karşınlara birer gift tokat çaldı. A-yırdım hepisini.. Eme, en ziyade bu sarı karsun vurdu.

Komiserin kaşları çatılmıştı. Ağız, burnu kan içindeki dâvacıya sordu:

— Sen Kamelya Barı'na her zaman gider misin?.. dedi.

— Hayır beyim.. Ben oraya sıftah gidiyorum. İstanbul dün akşam gelmişim. Şöyle, felekten bir gece çalalım dedim. Bizim hemşerilerden Abdullah vardır. Onunla beraber Beyoğlu'na çıktık. Benim üzerimde 1800 lira vardı. Abdullah'ta ne kadar vardı, bilemem. İnsanın ne yiyip içtiğini söylemesi ayıptır. Biz de bir şeyler yiyip içtik. Abdullah, ille de bara gidelim, dedi. Çıplak kadınları temâşâ geçelim azıcık, dedi. Vardık, girdik. Roza diyerekten bir kadın, gelip bizim masaya oturdu. Bir kâse şampan istedi. Garson, tası kor komaz, karı hepsini dıktı. Bir daha istedi. Beş dakkada onu da dıktı. Bu içtiğinin adı bol bol şampan'mış.. Bir daha istedi. İstanbul'un bir âdeti varmış, karı ne içerse, içtiğinin tekmi parasını erkek verirmiş. Sonunda, garson masaya bir kâhat bıraktı. Borcumuz 750 kayıme olmuş. Abdullah bana baktı. Ben ona baktım. Garsona el ettik. Bu içtiğimiz kaç kaç para diye sual ettik. Kadının içtiği bir şampan 120 kayıme tutuyormuş, Abdullah hepten şaşır-
dı. Sonracığıma düşündük. Roza dedikleri o karı, üç tas içtiydi. Üç tasımız, 120 den, 360 eder. Bizim içtiğimiz de 30 tutuyor. 390 eder. «750 kayımeyi nereden çıkardın?» diye sual ettim. Garson bana «Kadın 5 şampan içti» dedi. «Oğlum bizim gözümüzün önünde içti» dedim. Dinlemedi. «750'yi cebren vereceksin» dedi. «Oğlum, şunu bir anlat bile»

dedim. «Karı beş şampan içmedi ki» dedim. Garson yakama yapıştı. «Parayı tosla» diyerekten hiddet etti. «Yakama ilişme, o yakamın üzerindeki rozete eyicene dikkat et» dedim. Beriki garson da yanıma vardı. Beni bir kolumdan bu çekti, öbür kolumdan öteki çekti. Abdullah'ı da kaldırıp ikimizi birden sürdüler. Kapının önüne varınca, barın içerisinde ne kadar garson varsa, üzerimize iştiştı. «Vurun hacıağalara» diyerekten başımıza yüklediler. Bu sarı, benim cüzdanı, zorla cebimden çekti. 750 kayımeyi aldı. Üst yanını tekrar cebime koydu. Ondan sonra belime de bir tepme vurdular. Bir daha yuvarlandım yere.. Hepsinden dâvacıyım kumser bey.. Allah bu adamlara insaf diye bir şey vermemiş. Sırf kadının şampan tasını taşıma 54 lira masraf çıkarmışlar. Üst yanını sen düşün.. Üç sefer tas taşıma 54 kayıme de ne demek oluyormuş?..

Komiser:

— Anladık, anladık, dedi. Bu itler, her zaman böyle yaparlar.

Sarı garson, boynunu bükmüş, mazlum bir hal almıştı. Komiser ona döndü:

— Ulan hergele!.. dedi. Bu senin kaçınca mârifetin?..

— Yok beyim.. Vallahi yalan söylüyor. Ben kimseye el kaldırmış adam değilim. Benim gibi terbiyeli, benim gibi nazik garson, hiç bir gazinoda bulunmaz. Mesele öyle olmadı. Bu adam arkadaşıyla beraber gelip 680 lirahk konsomasyon yaptı. Parayı vermek iste edi. O vakit ben ona dedim ki: «Biz istemesek bile, siz o kadar kıbar beylersiniz ki, parayı vermeden dünyada gitmezsiniz. Çünkü bu sizin vicdanınıza aykırı gelir» dedim. O vakit bu bey cebinden sekiz tane yüz lirahk çıkardı. «Paranın üstü sizin olsun» dedi. Ben kabul etmedim. O, çok ısrar etti. Araya başka garsonlar da girdi. Bana «Paranın üstünü madem ki sana bırakıyor. Sen de terbiye icabı kabul etmelisin» dediler. Ben almamak için çok yalvardım. Ama bu adam da, ellerime ayaklarına kapanmaya başladı. O zaman ister istemez aldım. Sonra

bu iki arkadaş dışarı çıktılar. Ben de arkalarından gittim. Bir de ne göreyim?.. Bunun arkadaşını, kafasını dışarıdaki elektrik direğine vurmuş başlanmış. Şimdi dâvacı olan bu adam da, kendini yere atmış, yüzünü mütemadiyen kaldırıma çarpıyor. «Aman, yapma böyle delilik» diyerekten koşup kaldırmak istedim. Öteki garsonlar da yetiştiler. Bunları kollarından tutup bütün şefkatimizle bağrıma bastık.

Komiser, öfkeli öfkeli:

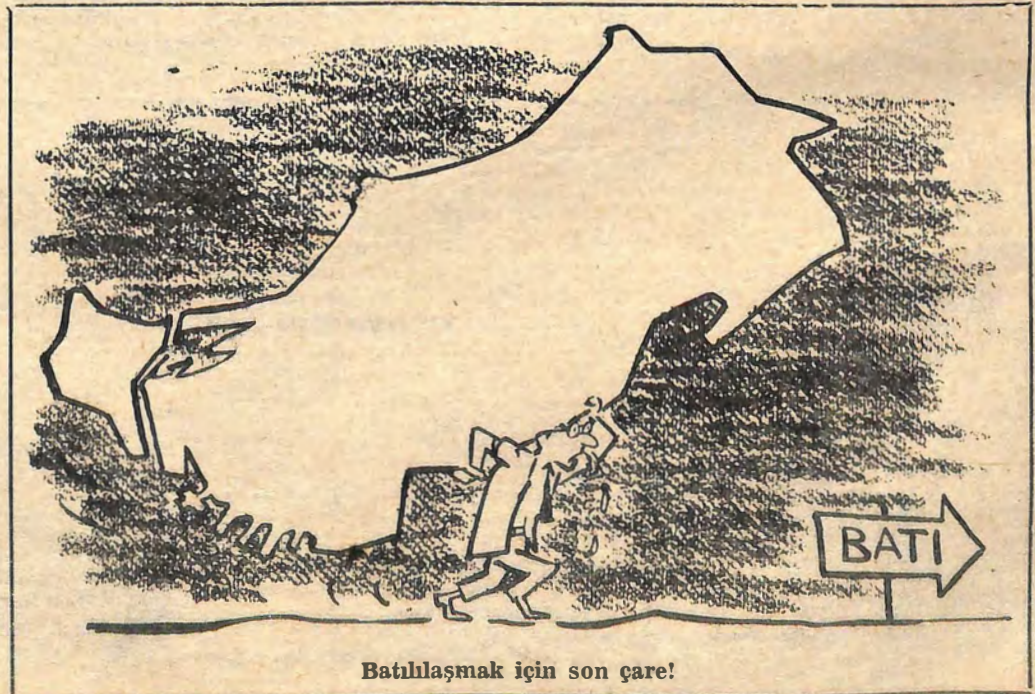
— Ulan, senin bağrın da amma sertmiş haaaa!.. dedi. Herifin suratı perşembe pazarına dönmüş. Demek ki bu herifler, kedilerini yerlere atıp, suratlarını darmadağın ettirler, öyle mi?..

— Eğer yalanım varsa, yediğim etmek haram olsun beyim..

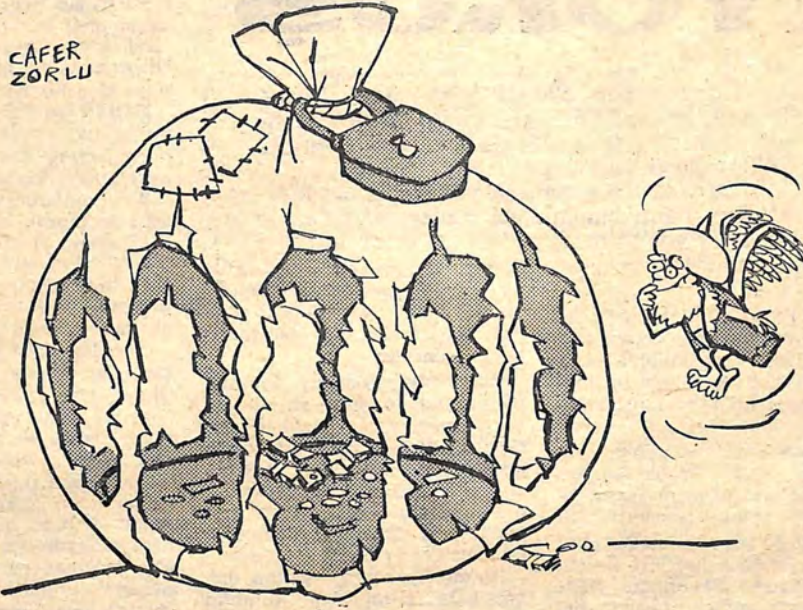
— Sen ne diyorsun bu işe, Bekçi?.. — Begim, bunun yediği etmek, sırf haramdır. Zaten bugünkü iş, bu adamın sekizinci vukuatı.. Birinci vukuatında, üzerinde dolar parası yakalanmış, yedi ay mapusta yattı. İkincisinde, Feriköy kumserine hakaret etmiş, 35 gün mapusta yattı. Üçüncüsünde, barda bir hocayı döğmüştü, o sefer beraat etti. Dördüncüsünde, bar kadınlarından birinin evine zorla girip dokunulmazlığına dokunmuş, üç buçuk ay ma-

Politikacı — Çubuğumu yakarım, Ben safama bakarım!

Batılılaşmak için son çare!

Nasrettin Hoca — Bu da benim türbeye dönmüş!..

pusta yattı. Beşincisinde.. Beşinci-
sinde... Neydi ulan beşincisi?..

— İftira..

— Hah beğim, zabıtaya iftiradan
iki buçuk ay mapusta yattı. Altın-
cısında, kanunlara küfür etmek su-
cundan dört ay mapusta yattı. Ye-
dincisinde, gidip Alican'ın Partisi-
ne yazılmış, onun da cezasını Allah
verecek. Sekizinci suçu da bugün-
kili suçu.. Bu adamı adam etmeğe,
bana on dakke müsaade eder misin
kumser beğ?..

— Ne yapacaksın?..

— Aşağıki nezarete alıp, kanunî
muamelesini yapacağım!

— Sen bırak şimdi o işleri.. E-
veleâ siyasi muamelesini yapalım.
Bu garson Alican'ın partisinden
mi?..

— Esas Alican'ın partisinden..

Komiser, tebligat polisine döndü:

— Kerim efendi, sana bir zahmet,
makineye bir kâğıt tak da, şu heri-
fin ifadesini alalım.

— Başlıştüne beyim..

— Hişşt, bana bak.. Adın ne se-
nin?..

— Tacettin, kumser bey..

— Söyle yakına gel, yakına.. Se-
nin zaten, gözlerinde meymenet yok
bel.. İtoğlu it.. Bu kadar rezillik
yaptığın yetmiyormuş gibi, bir de
Alican'ın Partisine giriyorsun ha?..
Eşşoğlu eşek seni!!..

— Hayır beyim.. Ben Alican'ın
partisinden değilim.. Hangi partide
kayıtlı olduğumu isbat etmek için,
size hüviyet kartımı göstereyim.

Komiser, Bekçiye döndü:

— Ara şunun üstünü, dedi.

— Peki beğim..

Aramıya başladı. Ceketinin iç ce-
binden bir hüviyet kartı çıkarıp ko-
misere uzattı. Komiser, hüviyeti
tetkik ettikten sora:

— İşte bak, Alican'ın Partisinden
olduğun yazılı burada, dedi. Garson
yere bakıyordu. Bekçi, öbür cebin-
den bir hüviyet varakası daha çı-
kardı:

— Beğim, bir tane daha buldum..

— Ver bakayım.. Vay namussuz

vay.. Bak, Halk Partisine de kayıt-
lıymış.. Ulan sen..

Bekçi, atıldı:

— Dur beğim, dur.. Bir tane da-
ha var burada..

— Onu da ver bakayım.. Vay eş-
şoğlu eşşek vay.. Demek ki sen,

Varoğlu

Kör talihle yarışmak zor,
Hedefe az erenler var.
Küsmek kolay, barışmak zor,
Her tutumu yerlenler var!

İş ehline susmak usul,
Alış buna usul usul,
Sesin çıksa sensin mesul,
Başı derde girenler var!

Anlaşmazlık dindi gibi,
Şer kuvveti sindi gibi,
Gizli gizli hindi gibi
İbğini gerenler var!

Tanımazken şeşi, beşi,
Put yapırlar bir keleş!
Bir saatte biten işi
Haftalarca serenler var!

Önlenmiyor rüşvet hızı,
Her yürekte ayrı sızı.
Tek gerçek şu: Sabrımızı
Çalıp, hayal verenler var!

Bakar ki yok senden çıkar,
Beklemekten herkes bıkar.
Pire için yorgan yakar,
Defterleri dürenler var!

Herkes olmuş bir Makyavel,
Şaşar bize yedi düvel!
Bu masada bizden evvel
Koltuk kapan Eren'ler var!

Biziz güya sahip mülke,
Az sıvrılse hazır leke!
Erkin gibi ülke
Gezip safa sürenler var!

Salâhattin KUTLU

Millet Partisine de kayıtlısın?.. Ulan
ihtilâlcı misin, nesin sen?

Bekçi, gene telâşlandı:

— Kumserim, bir kart daha bul-
dum..

— Vay canına bel.. Herif kollek-
siyonunu yapmış bunların.. Vay
deyyus vay.. O hangi partinin?..

— Edeletin beğim..

— Adaletin mi?..

— Evet..

Komiser biraz düşündü:

— Bunların hangisi doğru yahu?..
dedi. İnsan dört partinin birden
üyesi olamaz ya..

Garson Tacettin gülmüsedü:

— Olmaz olur mu beyfendi?.. Bu-
günkü günde, mebusu olsun, müste-
şarı olsun, umum müdürü olsun,
hepsi ikiye üçer kart taşıyorlar.
Fıkara bir garson parçası tapu se-
nedi taşıyacak değil ya, birkaç tane
parti kartı taşımış, ne çıkar yani?..

— Peki, sen bu partilerin hangi-
sine candan bağlısın?..

— Şimdilik Adalete beyim..

— Eveeet, anlaşıldı yavrum.. Şu
iskemleyle otur da, ifadeni alalım..
Bekir efendi, kâğıdı makineye tak-
tın mı?..

— Taktım beyim..

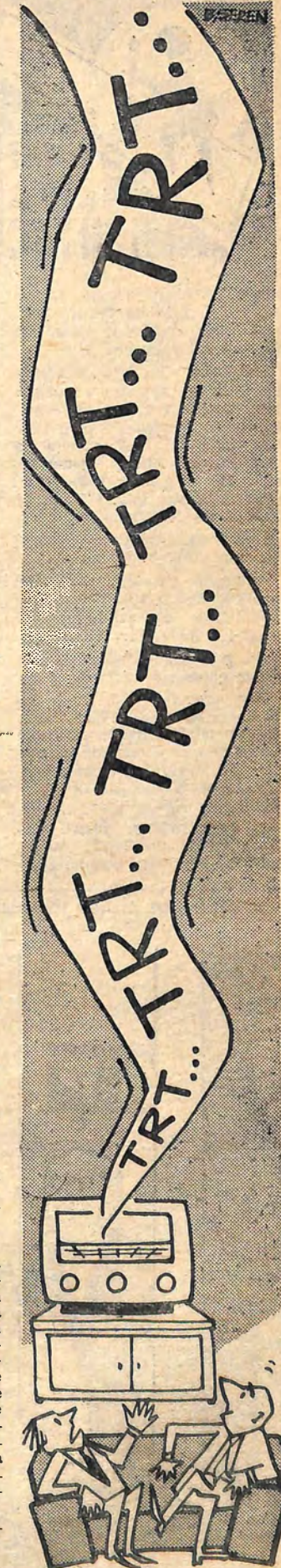
— Yaz öyleyse: Kamelya Barı'nda
garsonluk etmekte olan, 27 yaşın-
da, Hatice'den doğma, Salih'ten
olma Tacettin Cankatan hakkında
vaki şikâyet üzerine, mumailiyh
karakolumuza celbedildikte, bade-
mâ ifadesine baş vurulduktan, dâva-
nın büyük bir şefkate ve iyiniyete
sahip olduğu ve kendilerini yerlere
atan davacıları bağrına bastığı ve
elinden gelen yardımı yaptığı anla-
şılmağa, herhangi bir iftiraya ma-
ruz kalmaması için... Hişşt, bana
bak.. Sen davacı değil misin?.. Ne-
reye gidiyorsun?.. İfadeni zapta ge-
çirmedik daha..

— Eksik olma beyim.. Hele mem-
lekete bir tel çekeyim de öyle..

— Ne telgrafı çekeceksin?..

— Parti rozetimi göndersinler
diye beyim!

Adnan VELİ

— Bu gürültü ne yahu?

— Radyo parazit yapıyor!

BİZİM YOKUŞ

Bizim yokuş Bâbüâli yokuşudur. Yusuf Ziya Ortaç henüz onaltı yaşında bir lise öğrencisi iken bu yokuşa ilk adımını attı. Sonra?.. Elli yıl geçti bu yokuşa... Bu yokuşa geçen elli yılın tatlı, acı hatıralarını onun kaleminden dinleyeceksiniz.

SİZE bizim yokuşu anlatacağım. Bizim yokuşu bilirsiniz, değil mi? Eski adı ile Bab-ı Âli yokuşunu...

Gazeteler, dergiler, matbaalar bu yokuşa toplanmış benim gençliğimde. Yokuşun alt başında Sabah Matbaası vardı, Mihan efendinin. Üst başında İdam Yurdu, Ahmet Cevdet beyin... Bir de şimdi tarihçi olan Meserret'in yan sokağı Ebussuut caddesinde Tercüman...

İşte koca Osmanlı İmparatorluğunun bütün matbuatı!

Adımı, bir gazete kâğıdı üstünde ilk gördüğüm, 1912 dedir. Vefa iydadisinde öğrenci idim o zaman: 121 Yusuf Ziya efendi!

İki yapraklı, küçük boy, bir gazete çıkardı o günlerde: Fen.

Ben, mühendis Süleyman Sami beyin oğlu Yusuf Ziya, cebirde, geometride, fizikte sınıfımın yıldızı idim. Mühendis olacaktım babam gibi... Hocamız Bedros efendi, bir hendese dâvasını çözdükten sonra, mutlaka tahaya beni çağırır, bir de bana tekrarlatırdı problemi. Bu bakımdan, Fen, her perşembe çı-

kışını dört gözle beklediğim gazete idi.

Gençliğimde plâj yoktu bizim. Sinema yoktu bizim. Çalgılı gazino, gece kulübü, stad-yum yoktu, yoktu bizim... Kafa yarışı idi tek mutluluğumuz!

Fen gazetesi, bu yarışa açılmış bir alandı. Problemler verir, çözenlerin adlarını yayar, çabasına hız katar di gençlerin...

İşte böyle bir yarışmada adım ilk defa matbaa harfleri ile gazete kâğıdına basılmıştı. Hem de doğru çözenler arasında değil, soruyu nasıl çözdüğümü anlatan birkaç satırın altında!

Bu, bir öğrenci dergisinde kazanılmış başarı, müdürümüz Safvet bey'in bile ilgisini çekmiş, öğretmen ve öğrenci çevresinde itibarımı yükseltmişti benim.

Ne dersiniz, elli yıl önceki eğitim ve öğretim sistemimizden kaç yıl gerideyiz şimdi?

Fen, çantamda, kitaplarımın arasında idi her gün ve her gece baş ucumda... Onun dördüncü sayfasındaki imzama, kaç gün, kaç hafta, sabahları gözlerimi

açar açmaz, en mutlu bakışım la uzun uzun seyrettim, bilmem...

Ama bizim yokuşa asıl ayak basışım, bu çocuksu hatıradan bir yıl sonradır.

İlk edebiyat hocamız İbrahim Necmi Dilmen, sınıfı sürükleyen bir öğretmendi. Rakkamlara, çizgilere bağlı dikkatim, onun derslerinde kelimelere kaymıştı. Cebir kadar, hendese kadar, o zaman adı hikmet ol n fizik kadar şiiri, hikâyeyi, romanı da seviyordum artık...

Birkaç ay sonra, galiba üniversitede görev alan İbrahim Necmi'nin yerine bir başkası geldi: Süleyman Şevket...

İnce yapılı, sesinde kalbi çarpan bir duygu adamı idi yeni öğretmenimiz. İki üç ders içinde ilgisini çeken bir öğrenci olmuştum. Yazılarımızı satır satır inceliyor, beğendiği cümlelerin altlarını kırmızı kalemle çiziyor, okşayıcı sözlerle çocuk gönüllerimizi kanatlandırıyordu.

Kendi kendime aruz'u öğrenmişim. Bir yazıma eklediğim manzumeyi arkadaşlarıma okumuş, beni övmüştü. Elli yılı aşkın zaman, o manzumeden, ha-

fızamda yalnız bir mısra bırakmıştı:

Akşam, menekşe gölgeleri inmişti dağlara...

Süleyman Şevket hocamız pek beğenmişti bu «Menekşe gölgeleri». İnce, uzun parmaklarında titreyen kâğıt, bir menekşe demeti olacaktı nerde ise!

Edebiyatta aldığım hız, yarınki mühendis Yusuf Ziya'nın asıl önem verdiği meslek derslerindeki hızını kesmişti...

Boş saatlerde, en çok -şimdi ikisi de toprak olan iki dostumla- Peyami Safa ve Hasan Ali Yücel'le mektep bahçesinde sanat tartışmaları yapıyorduk... Ressam Elif Naci de o çocuk dostlar arasında idi.

Cumaları tatil günümüzü bizim. Çarşıkapı'da Sarafim kütüphanesine gider, yirmi paraya hem bir demil çay içer, hem saatlerce istediğim kitapları, divanları, Servet-i Fünun koleksiyonlarını karıştırırdım.

Son derece uyanık bir kulağım vardı: Aruz'un bütün şekillerini deneyebiliyordum artık. Ama, asıl denemek istediğim şeyi denemeye cesaretim yoktu henüz. Bu, hocama beğendirdiğim şiirlerimi mecmualara beğendirip beğendiremeyeceğimdi.

O günlerin üç büyük dergisi vardı: Selânikte Genç Kalemler, İstanbulda Rûbab, Şehbal...

Rûbab, en genci, en kavgacı idi bunların. Penbe bir kâğıda basılırdı. Şimdiki ölçülere uymaz bir biçimi vardı: Boyu, Akbaba kadardı galiba. Ama eni, Akbaba'nın ancak üçte ikisi kadardı.

Halit Fahri'yi, Ali Naci'yi, Selâhattin Enis'i, Hakkı Tahsin'i onun sayfalarında tanımışım. Şahabeddin Süleyman «Nâyiler» adı altında birleşmiş bir sanat topluluğunun başına geçmiş, onların kavgalarını yapıyordu.

Her hafta bu dergileri alabilmek için, küçücük gündeliğimden bir parçasını -öğle yemeklerimden kırarak- biriktirirdim...

Hafızamı bugün bile silkeleyince, yarım yüz yılın tozları altından, Halit Fahri dostumun, o gün için taptı ze, yepyeni olan şu mısra mısraları çıkıyor:

Ayaklarımda çarıklar, elimde bir değnek,
Sükün içinde yürütdüm, semayı dinliyerek...

Bu genç akıma karışmak, ismini onların isimleri arasında görmek özlemi anlatılmaz bir tatlı yangındı içimde...

Bir gün, pek beğendiğim bir şiirimi, yürek çarpıntıları ile zarfa koyup postaladım:

Rûbab mecmuası müdürlüğüne
Cağaloğlu - İstanbul

Ne mi oldu?.. Bir hafta, iki hafta, üç hafta... Manzumem çıkmadı ve Rûbab kapandı!

Kimseciklere söylemediğim bu sırrı içime gömdüm...

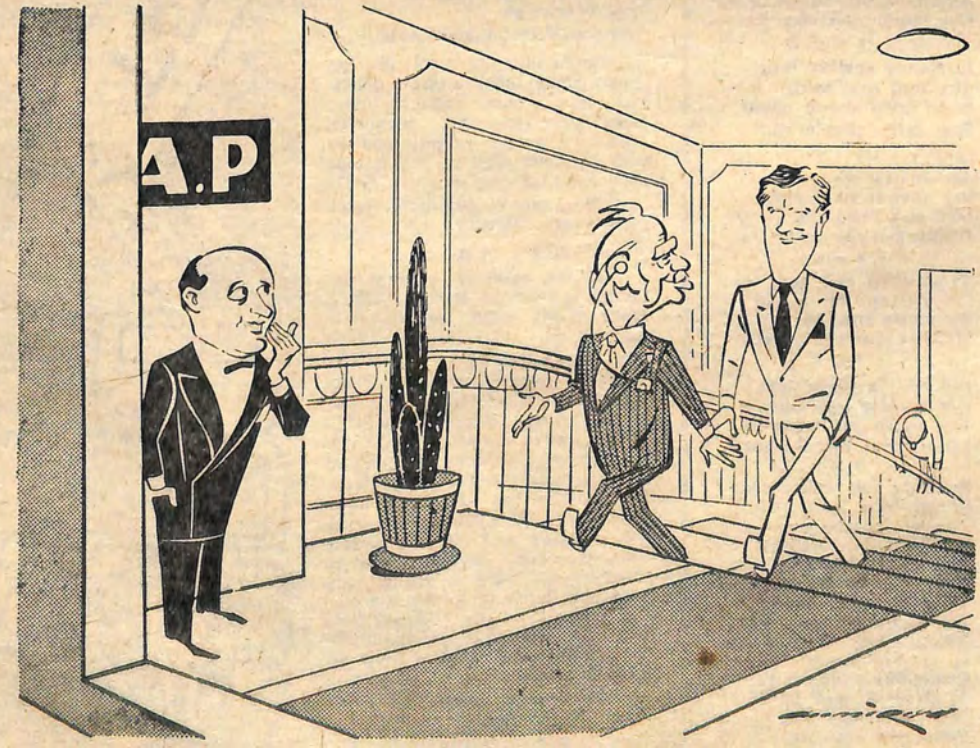
Yeryüzünde, içime gömdüğüm bu sır kadar hazin bir mezar yoktur!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Gelecek yazı :

Safahat ve kehkeşan

Adalet Partisi, Atatürk ilkelerine, 27 Mayıs devrimine ve reformlara bağlı olduğunu açıkladı...

İnönü — Bari biz de gelelim de tamam olsun!..

PAZARTESİ :

Pilâvoğlu'nun müritleri Bozcaada'yı işgal etmişler. Bildiğiniz gibi Kemal Pilâvoğlu, Bozcaada'da sürgün bir tarikat şeyhidir. Vaktiyle Ankara çevrelerinde ün salmış idi. Ve pek gürültülü yargılamalar sonunda Ege denizinin şarabıyla meşhur bu sakın ada'sına gönderildi.

Ama tersine döndü işler... Pilâvoğlu müritlerinden ayrılınca, müritleri Pilâvoğlu'nun peşine düştüler. Başladı Bozcaada'ya bir göç... Pilâvoğlu evini sırtında taşıyan kaplumbağa gibi usul usul tekkesini arkasında taşıyıp getirdi kurdu ada'ya...

Öyleyse yakında Bozcaada'dan yeni kerametler duyacağız. Bilindiği gibi:

— Şeyh uçmaz, müridi uçurur... demişler.

Hele güzelim Bozcaada şaraplarını içtikten sonra uçmak da söz mü, bulutların üstünde yürür insan şeyh olmasa bile...

Ege denizi, şarap, şeyh, mürit... Şark efsanesi ile Yunan mitolojisi buluştular demek. İnsan kendisini eski çağlarda yaşıyor sanıyor gazete haberlerini okuyunca... Hey gidi Türkiye... Hey gidi Atatürk Türkiye'si...

SALI :

Ve memleketin haline baktıkça galiba içmekten ve sarhoş olmaktan başka çare yok. Turhan Feyzioğlu Moda kıyılarında ki Lozan Kulübünde bir konferans verdi. Ve pek ilgi çekici rakamlar sundu. Şimdi rakamları bir yana bırakalım. Çünkü mizah dergisinde rakam sıralamak gibi bir şey oluyor. Ancak Feyzioğlu sayılarla ortaya koydu ki Türkiye Avrupa'ya yetişmek şöyle dursun, Yunanistan ile arasını açacak kadar bir uyumsuzluk içindedir. Görülmemiş kalkınma ile kırk yıldan beri dinlediğimiz:

— Batıya yetişiyoruz... teranesi masaldır.

Biz politika sarhoşluğundan kurtulamadıkça da masalları dinliyecek seçmen aramaktan bıkmıyacağız.

Peki ne zaman ayılacağız?

Hiç belli değil. Biliyor musunuz ne diyor şair:

Bilir misin, yüceler yücesi

Tanrı,

Şarap ne zaman coşturur

içenleri?

Pazar, Pazartesi, Salı, Çar-

şamba,

Bir de Cuma, Cumartesi

günleri.

ÇARŞAMBA :

Sarışın yıldız Diana Dors geldi. Diana Dors İngilizlerin cinsî cazibe kraliçesi. Demiş ki:

— Türk erkeklerine tam not verdim!

Bu söz henedense herkesten çok üstad Ulunay'ı sevindirmiş. Almış eline kalemi, erkeklerinin marifetlerinden, meziyetlerinden söz açmış. O oynak kalemle şunları yazıyor:

«Bu sarışın dinamitle, ben imtihana girsem macuncu turlağı gibi sınıfta döneceğime şüphem yok ama bütün Türk erkek-

Petrol politikamız...

leri namına (...) hemcinslerimizin yüzümüzü ak etmeleri millî bir muvaffakiyettir.»

Diana Dors'un Türk erkeklerini imtihana çekip çekmediğini elbette bilmiyoruz. Ama Ulunay'ın söylediği gibi olsa bu da bir «millî muvaffakiyet» mi sayılacak eğer kazanırsak?

Falih Rifki Atay, bir zamanlar patlıcansız su gibi:

— Aman millî'siz bir kahve... diye yazıyordu.

Anlaşılan millî'siz aşk bulmak da zorlaştı. Yahü vatan aşkı, millet aşkı başkadır, kadın aşkı başkadır. Üstad Ulunay ikisini karıştırmak bir yaşa mı geldi acep?

PERSEMBE :

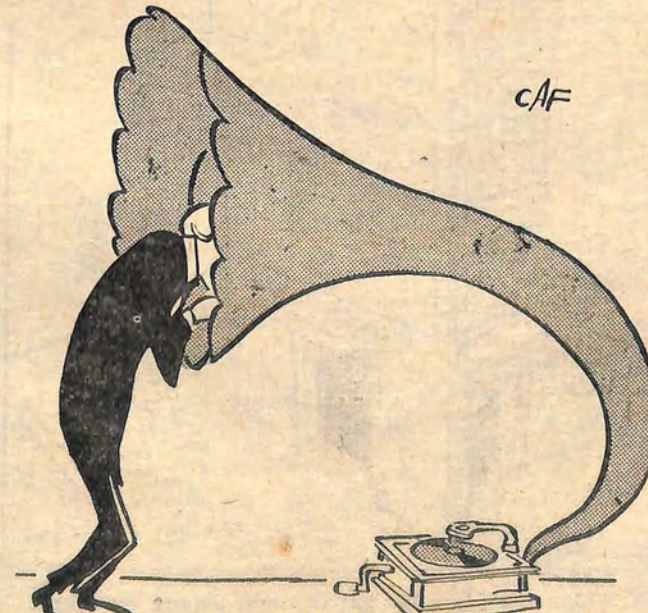
Aslan Bölükbaşı yelelerini kabarta kabarta ortaya çıkıp:

— TRT hükümete isyan halindedir... diyor.

TRT (Türkiye, Radyo, Televizyon) idaresi de kendini savunmaya çalışıyor. Mesele şu: Radyo, Meclis konuşmalarını yapıırken değil de iki saat sonra vermiş.

Bir bardak suda Namık Kemal'e taş çıkartacak bir üslupla fırtınalar kopartıp, muhalif rüzgârlar estiren Bölükbaşı anlaşılan bir şeyi unutuyor:

Bölükbaşı radyoyu partizanlıkla ihtam etti... — Gazeteler —

Bölükbaşı — Acaba bunun içinde de partizanlık var mı?

İktidarda olduğunu!

Bölükbaşının partisi iktidar partilerinden biridir. Ama kırk yıllık Yani, olur mu Kâni? Kırk yıllık muhalif Bölükbaşı da dilini iktidarda alıştırmakta zorluk çekecek. Ve böyle atıp tutacak.

CUMA :

Yeni hükümet dörtlü koalisyonla kuruldu. Ama dokuz tane Bakan Adalet Partili ve Başbakan Yardımcısı Süleyman Demirel de Adalet Partili... Demek ki kabinede Adalet Partisi pek ağır basıyor.

Ama AP. Genel Başkanlığı teşkilâtı bir genelge yollayıp:

— Bu hükümet AP. hükümeti değildir... demiş.

Peki ne hükümetidir. Allah aşkına? Herhalde YTP hükümeti hiç değil, CKMP değil, MP değil... Sizin anlayacağınız kabine için siyasi partilerimiz:

— Bu bir devekuşudur, ama ne kuştur, ne deve... diyorlar.

Adamın biri savaşa gidip üç yıl sonra evine dönmüş. Karısı:

— Kocacığım... ve iki çocuğu:

— Babacığım... diye boynuna atılmışlar.

İlk heyecan geçtikten sonra bir de ne görsün adam, odanın köşesinde bir buçuk yaşlarında

bir yeni bebek... Tepesi atmış, karsına dönüp:

— Ne! diye bağırması, nedir bu rezalet? Bu çocuğun babası olabilir miyim ben?

Kadın:

— Ne kıızıyorsun ayol, diye cevap vermiş sakın sakın... O çocuğun sana baba dediği yok ki zaten!..

Bizim siyasi partiler kabinesinin hesabını seçmenlere verirken:

— O sizin kabineniz değil ki? diyorlar.

Peki kimin kabinesi? Rufatların mı?

CUMARTESİ :

Amerika'da siyah-beyaz kavgaşı alabildiğine şiddetlendi. Malcolm (x) (zenci müslümanların lideri) öldürüldü. Ve Martin Luther King (zencilerin lideri) dövüldü.

Amerika'da beyaz-siyah ayrılığı kolay kolay giderilecek gibi değildir. İnsanların içine işlemiştir. Lokantalarda, barlarda, gece kulüplerinde, otellerde, ve her yerde bunun izleri görülür. Hele Güney eyaletlerine doğru indiginizde çok yerde:

«Yalnız beyazlara mahsustur...» levhasını kapılarda görmek mümkündür.

Son gelen bir Fransız dergisinde bu konuda pek de güzel bir fıkra yayınlandı: Amerika'nın güney limanı New Orleans'da bir genç zenci eski bir kamyon kullanıyor. Ve kavşakta trafik ışıklarına bakarak bekliyor. Yeşil ışık sönüp de kırmızı ışık yanınca basıyor gaza...

Polis arkadan yetişip durduruyor kamyonu... Zenciye soruyorlar:

— Nasıl olur da kırmızı ışık yanınca yürürsün?

Delikanlı zenci boynunu büküp:

— Ne yapayım, diyor, yeşil yanınca beyazlar geçti; zannettim ki kırmızı ışık biz zencilere mahsustur.

PAZAR :

Saygon'da ihtilâllerin sayısını şaşırık. Gazeteler son dört hafta içinde dört ihtilâl olduğunu yazıyorlar. Demek ki ihtilâl talihsiz Güney Vietnam için adı zabta vak'ası gibi bir şey olmuş.

Jefferson:

— Arasıra çıkarılan küçük isyanlar hükümetin sağlığını koruyan ilaçlardır... demiş.

Ama böyle arasıra tekrarlanan büyük ihtilâller, herhalde bir devletin can çektiğini gösteren işaretlerdir.

O NA Tahtakale'de rastladım. Aksî istikametlerden geli-yorduk. Başlarımız yukarı-da, hanların isimlerini okuya-rak yürürken çarpıştık. Ben ö-zür diledim, o, bir şey değil, mânasına başını salladı. Kırgıl sakallı, kasketli, 50 yaşlarında bir adamdı. Sirtına içi koyun postu kaplı, palto ile ceket arası bir şey geçirmişti. Onun altında kilot pantolon, diz kapaklarına kadar çıkan işlemeli beyaz yün çoraplar ve çamurlu postallar vardı.

— Bey, bizim Dârende'li hem-şerilerin geldikleri hanı ararım, ben... Selâmet Hanı mı, ne de-diler. Duymuşluğun var mı?

— Bak tesadüfe, ben de o ha-nı arıyorum.

— Sen de kitap mı alacaksın ki?

— Yok, ben bir Japon çakma-ğın arıyorum. Pipo için, benzinli, alev fışkırtıyor... Ben çakmak meraklıyım. Piyasada bula-madım. Deposu bu handaymış.

Beraber yürümeye başladık. Babı Ali kitapla dolup taşarken neye buralara kadar geldiğini sordum. Bana, geçtiğimiz sokağı iki sıralı kaplayan seyyar esna-fın işportalarındaki çakmak yı-ğınlarını gösterip:

— Sen neye bunları almazsın? diye karşılık verdi.

İşte o zaman anladım ki O'nun aradığı kitap başka kitap. Ne ise sora sora Selâmet hanı'nı nihayet bulduk. Kitap deposu dördüncü katta imiş, benim çakmak deposu da onun altında. Çıktık. Ben, kapıdan çakmağı sordum, «yok» dediler. Eh be-nim artık yapacak işim kalma-mıştı. Dârende'li ahbaptan ayrıl-mam lâzım geldi. O, merdi-venleri tırmanmaya devam etti, ben ters yüzü geri döndüm. Tam aşağı inmeye başlarken yukarı çıkmakta olan Şeyh Gıyasüddin ile burunburuna gelmiyeyim mi?

— Vay Şeyhim, sen ne arıyo-sun buralarda?

— Asıl sen ne arıyorsun, onu söyle... Burası bizim mahalle, yahu!

«Şeyhim» dediğime bakma-yın, şeyh falan değildir. Babası vaktiyle Eyüp taraflarında bir bektaş tekkesinin şeyhi imiş. Gıyas'ın çocukluğu bu tekkede geçmiş. O yüzden bız kendisine «Şeyhim» derdik. Aslında dinle falan pek alâkası yoktu. Ama iyi dil biliyordu ve açık fikirli, kafası işleyen çocuktu. Çalış-tım gazetede mütercimlik yapı-yor, aynı zamanda Hukuka de-vam ediyordu. Geçmiş zaman, sebebini unuttum, günün birinde gazeteyi bırakmıştı. Ondan son-ra hayatını bir müddet uzaktan takip etmişim. Üniversiteyi bi-tirmiş ve kayıplara karışmıştı.

— Gel gel, hem biraz dinle-nirsin, hem de çene çalarız. Be-nim neşriyat şirketinin merkezi bunun üstündeki katta, dedi.

Demek, deminki Dârende'li, Gıyasüddin'in bastığı bir kitabı arıyordu. Merakla eski arkada-sımı takip ettim.

Bir de yukarıki kata çıktık ki ne görelim, kum gibi insan kay-namıyor mu? Bütün odalar ta-vanlara kadar kitap dolu idi. Tekmil müşteriler, sakallı, kas-ke-tli, heybeli, hüllela köylü k-yafetli adamlardı. Hoş, Gıyasüddin'in memurları da öyleydiler ya... Çoğu sakallı, sakallı olma-yışların traşları bir karış uza-mış, hepsi kravatsız ve kulksız.

● Cevat Fehmi Başkut

IBRET AYNASI

Bir hukuk doktoru!

Sigara dumanından gözgözü gör-meyen odalarda boyasız tahta iskemlelerden, yağlı masalardan başka mobilya yoktu. Yerler süprütü içinde idi. Üstelik her boş yere konmuş bir sürü tahta sandık bu odaları âdeta geçil-mez hale getirmişti.

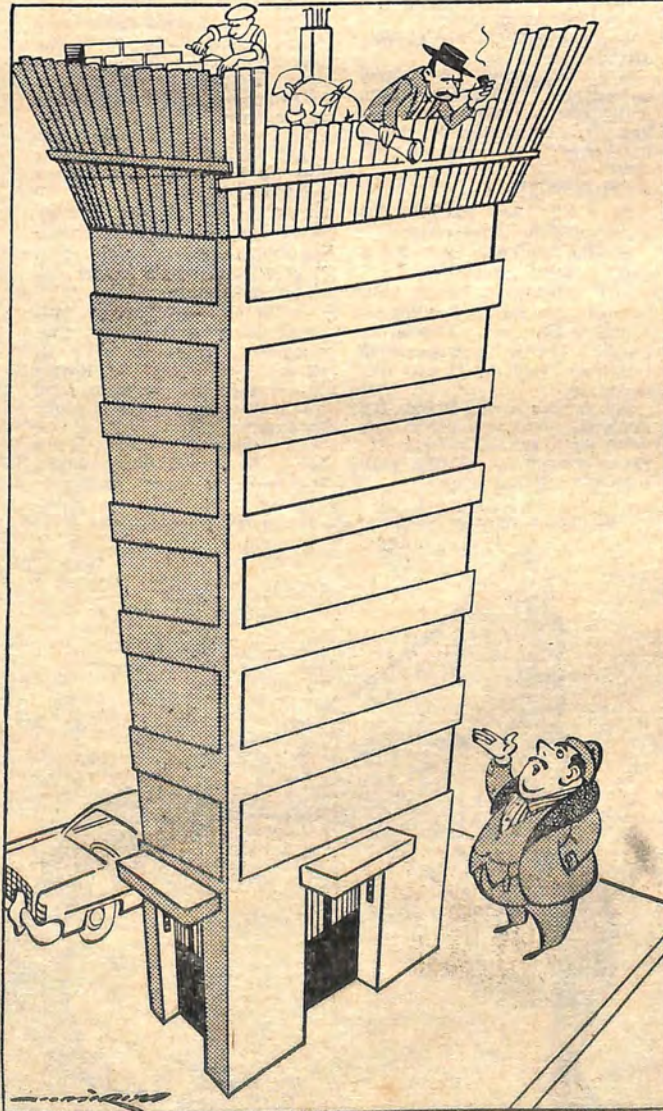
Gıyasüddin öne geçmiş, yol göstermeye devam ediyor, ben bacaklarımı, kalçalarımı sandık-lara çarpa çarpa kendisini takibe çalışıyordum. Nihayet O'nun bürosuna gelebildik. Kapıyı aç-

rak buyur etti. İçeri girince büs-bütün aptallaştım. Burası bin-lerce ve binlerce lira sarfiyle dö-şenmiş çok lüks bir yazıhane idi. Ben, büyük maroken koltuk-lardan birine ilişirken sordum:

— Bir viski içer misin? Su ile mi, soda ile mi?

Maun kaplama bir bölmenin arkasına geçip içinde viski şi-şesi vesaire bulunan bir tepsi ile geri döndüğü zaman konuş-maya devam etti:

Çekme katlar tam kat oluyor... — Gazeteler —

— Çekme katı tam kat yapar, onun üstüne bir çekme kat çıkarsın oğlum!

— Hayretinin sebebini çok iyi anhyorum. Bu büro ile diğer o-dalar arasındaki büyük görünüş farkı seni şaşırtıyor. İki gözüm, eğer o odalar bu büro gibi dö-şenmiş olsalar, gördüğün müş-terilerden bir tanesi dahi içeri adımı atmaz.

Bana bardağımı uzattı, kendi-sininkini de avucunda tutarak karşıma geçti oturdu.

— Bu işe başlayalı beş yıl ol-du, dedi. İş hacmi günden güne büyüyor. Şirket merkezi hergün ve günün her saatinde gördüğün gibi kalabalık. Yani hayli yoru-luyorum. Bir de yalnız benim kitaplarımı basan bir matbaam var. Ömrüm orası ile burası ve kâğıt depoları arasında koşmak-la geçiyor. Düşün hiçbir şeyi 150.000—200.000 den aşağı bas-mıyorum.

— Fakat müthiş bir rakam bu... Neler basıyorsun kuzum? Bilirsin, ben kitap delisiyimdir. Bugüne kadar hiçbir eserde (Tâbii) diye senin aldını gör-medim.

— Göremezsin ki... Benim ki-taplarım Anadolu'da satılır. Bü-yük şehirler dışında, köylerde... Dışarıdaki müşterileri gördün ya, onların hepsi Dârende'lidirler. Hepsinin sırtlarında birer heybeleri vardır. Bu heybenin bir gözüne benim kitaplarımı, öteki gözüne hacıyağı şişelerini koyup yola çıkarlar ve yüzlerce, binlerce köyü karış karış gezerler. Kitapları da, hacıyağlarını da para ile satarlar, sanma. Yu-murta, bal, tereyağı, tavukla trampa ederler. Sonra bu top-ladıklarını önerine çıkan ilk ka-sabadaya paraya çevirirler.

— Müthiş bir teşkilât, desene..

— Bir bakıma öyle..

— Peki bunların her biri ne kadar kitap satar dersin?

Gıyasüddin, masasına doğru uzandı. Kenarda duran bir tel-grafla alarak bana verdi. Telgraf-ta yalnız dört kelime vardı: «On bin telledim — Abdullah»

— Bunu da öğrendik ama sen hâlâ neler bastığını söylemedin..

— Evvelâ eski masallar: Arzu ile Kanber, Battal Gazi, Tahir ile Zühre V.S...

— Hunmmmm, sonra?

— Sonrası... Senden söz çık-maz, bilirim, arap harfleriyle Karınca Duaları, Muskalar...

Daha bir müddet konuş-tuk. Şaşkınlığım geçmiş, onun yerini örfe almıştı. Bürosunun kapı-sında Şeyh Gıyasüddin'den ayrıldım. Hacıyağı ve ter kokan, sigara dumanı ile dolu odaları birer birer geçtim. Kapıdan çı-karken bizim Dârendeli'ye rast-ladım.

— Ne o hemşeri, aradığın kita-bı bulamadın mı yoksa?

— Elbet buldum, 6-7 sandık alıverdim. Bizim nakliyat amba-rına iletecekler.

Ha, söylemedim galiba, konuş-mamızdan öğrendim ki Gıyasüddin Üniversiteyi bitirince İsviç-re'ye gitmiş, orada da okuyarak Hukuk Doktoru olmuştu. İçim-den «Bizim aydınımız da böyle işte» diye söylenerek göğüs ge-çirdim. Dârendeli atıldı:

— Ne içini çekiyorsun Bey? Bir çakmak için gerekmez, bu... Ara ara, devam it!

Cevat Fehmi BAŞKUT

Ara...

Gene bir «ara» devri yaşıyoruz... Bizim kuşak zaten hep «ara devirler» yaşadı. İntikaaal, intikaaal, bundan başka lâf duymadık diyebilirim.

Bu yazılar çıktığında «ara» hükümet yerleşmiş olacak yerleşebileceği kadar. Bakanlar bakanlıklarının a-b-c'sini öğrenmiş olacak, bütün sefelelerini şaşkınlıktan genel müdürlerin çabasıyla. Ziyaret furçası teke tüke imniş olacak. Bazı yer değişiklikleri yapılmış olacak, 25 inci saatte kalkan vapura atılmasını bilmemiş olan yüksek memurlar arasında, eski bakanlar yenilere kötülenmiş olacak, romantik kutlama telgrafların, özel kalem müdürleri rafa kaldırmış olacak... Bu telgraflar hemen hemen hep aynı kişilerdendir. Bakan evlerinde geçimsizlikler başlamış olacak. Demirelin tutumu biraz daha demirleşecek... Cek, cek, cek...

Vatandaş birisi sorsa: «Vatandaş kaç yaşındasın?» diye.

— «1000» diye cevap verecek neredyse... Bu kadar tecrübeye 1000 yıl da yetmez. Yeter mi?... Tabii bizler herkesin 1000 yılda yaptığı, bir güne sığdıran yiğit kişileriz, dimi?...

Belki koalisyonun arasında, «devrini» çatlaqlar, gün ışığına çıkmış olacak. Amma olmaz... Biliyor musunuz neye benziyor bu?... Geçimsiz diye adı çıkmış bir adamın yeni evliliğine. Elâlem: «Bak gene geçinemedi» diyecek korkusu ile, adam, kafasına vursalar «Ben balay havasındayım» diye ilân etmekte devam edecek... Yalnız olaylar, dördüzlerimizin, geçimli dördüzlerimizin kafasına fazla vurmağa başlarsa bilemem! Vuracak m dersiniz?... Vurur vurur, sağolsun İnönü!..

Cehennem dansı :

Piyesin yazılı olanı, Strinberg... Piyesin oynanmış olamı?... Devlet Tiyatrosunun, çünkü Strinberg gelse, fakircik, piyesinin tefsirini herhalde anlamazdı!

Bir kere oynandığı tiyatro, hani o Barikan otelinin karşısında, çarpık. Bir kömürlükten yapılmış. Kömürlük çarpık oturtulmuş olduğundan, koltuklar da çarpık oturtulmuş. Koltuklar, çarpık oturtul-

muş olduğundan, üzerindeki vücutlar da çarpık oturmağa mecbur... Yorucu oluyor piyesin seyri, piyes şabeser bile olsa!

Cehennem dansı, yani evlilik... Çiftin birbirini seneler boyunca, ikili bir yalnızlıkta, tartakladığı, hırpaladığı, iğnelediği evlilik... Bir ömür süren bir kinin bilâncosu... Bütün insan hisleri gibi başka hislerle karışık, aşk olmağa namzet bir kinin hikâyesi...

Koca rolünde, yaşlanmağa başlayan adam rolünü Semih Sergen şeklen kusursuz oynadı. Her bakımdan şeklen kusursuz. Grimağının altında, baktım baktım, yakından kendisini iyi tanıyan ben bile, o nahif, zarif, yarı günahkâr yüzü, Semih Sergeni çıkaramadım... Tabii, rahattı, varlığı vardı. Fakat «Strinberg» değildi...

Karısı rolünü oynayan genç aktrise gelince... Sesiyle, tonuyla, enterpretasyonuyla, tam bir fiyaskoydu, tam. Anlamıyorum, neden Devlet Tiyatrosu, Macide Tanır gibi aktrisleri, tam Strinberglik, tüketici ve havai turnelere çıkarır da, böyle ağır rolleri, çok nahif omuzlara yükletir?... Hangi politikaya dayanır bunu yaparken?..

Bir kere, o «mide büyümesinden» çıkar gibi çıkan ses neydi öyle, neydi öyle Allahşakına?

Trio'nun üçüncü şahsı, Kurt rolüne gelince, bütün dağların ormanların kurtlarını ulutacak bir kurttu ayrıca... Nasıl oynuyordu diye sormayın. Yoktu sahnede, düpedüz yoktu!.. Bir de, o sıklıkta kuzininin omuzunu hart diye öpünce, seyrilerden bazılar :

— «Kuzum bu ne yaptı?» diye sordular birbirlerine. Kimse ömründe böyle tos vururcas na öpüş görmemiştir. Nerden öğrenmiş ki öylesini?..

Çarpık bir tiyatrodan, çarpık koltuklar üzerinde seyrettiğimiz çarpık bir oyundu, yazık!

Feridun Cemal'e adios

Gülmüyordu trenin penceresinden. Kendi kendine daha yakındı bu haliyle. Sefiri, veziri, protokol-lüsü, protokolsüzü, toplanmış trenin penceresinin altına: Zalim felek, bakanını koparmıştı hariciyenin başından...

Gülmüyordu. Öyle suni son dakika pencereden kumru konuşmaları

Gün dönümü!

yapmıyordu da. Kendi kendine yakındı diyorum ya size...

Ben düşünüyordum, heyecansız protokol kalabalığı onu uğurlarken: «Acep feda edemediği dostu, Nedim Veysel ilkin nice kan ağlıyordur» diye...

Ondan başka kan ağlayan da yoktu herhalde!

Tâyini Gümrükten mal kaçırın tâyinler cinsindendi. Son dakikadan yarım dakika sonra yapılmıştı, gelecek iktidara güvenmeyip! N'o, gelecek iktidarı bunca hoyrat mı görüyorsunuz?... Valla olmayacak ilk zamanlardal.. Sonra, siz sağ, biz selâmet...

Ecnebilere çoğu hanımlı gelmişti gara. Onlar daha riayetkârdır bütün protokollere. Bizimkilerin hanımlar daha nazlı. Bu soğuk günde kıyamamışlardı kendilerine.

Sonra giden «hanımlı» değildi ki, yalnız adamdı, yapayalnız!

Protokol genel müdürünün, uzun gövdesi üzerine oturtulmuş sempatik başı, kalabalık yarılıp kapanınca, kapanıp yarılınca meydana çıkıyordu.

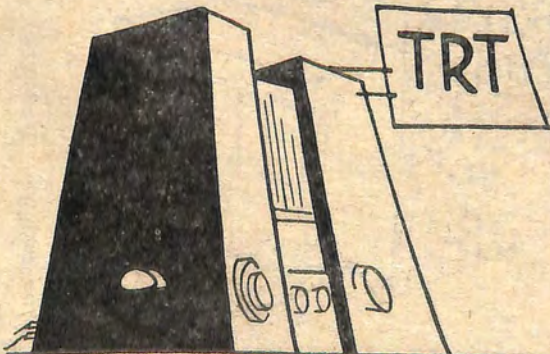
Kalabalık neşesizdir. Her gidiş, balayı seyahati bile olsa neşesizdir aşağı yukarı ...

Yalnız adamın kendini bulmuş bir hali vardı. O teyelli gülüşünü terketmişti bir kere, bütün terkettiği aldatıcı dünya nimetleriyle beraber.

Benim içim üşüyordu. Onunkini bilmem.

Geçiriciler, dalgalandı, düdüklü otları ve tren, geçici dünya nimetleri hızıyla geçti gitti...

Nimet ARZIK

Yazısız

— Maaşınıza zam istiyormuşsunuz, değil mi? Biraz dışarı çıkın... Karınızla onu konuşuyoruz!

Hacı bey

Hocamız, müşdidimiz, başımızın tacı Bey,
Harama uçkur çözmez, kemer çözer Hacı Bey!

Faiz alır yüzde kırk, parayı -pulu sevmez,
İpotek işlerinde herkese aracı Bey!

«Lâilâhaillâllâh!» diyor günde beş valît,
Beş metres'in koynunda her gece kiracı Bey!

Beytullâh'a yüz sürmüş süpürge sakalıyla,
Kızlara da yüz sürer, tiryaki, sübyancı Bey!

Kapalı odalarda beyaz çarşaf üstünde,
Renkli filim oynatır, «kaşar sinemacı» Bey!

Kızları çarşaf giyer, naylon külot üstüne,
Hayırlı kısmet için herkese ricacı Bey!

Takvimdeki mayolu yosmaya gözü kaydı,
«Allah belânı versin senin matbaacı Bey!»

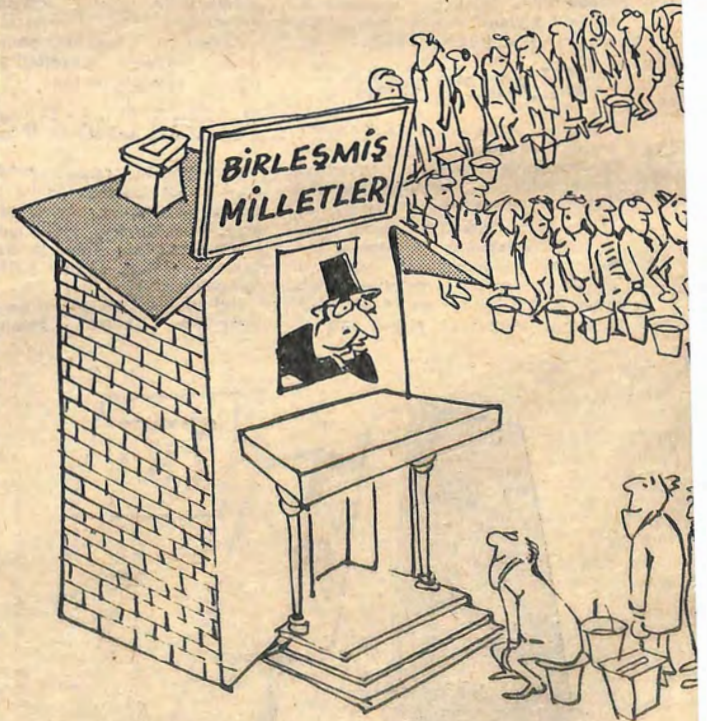
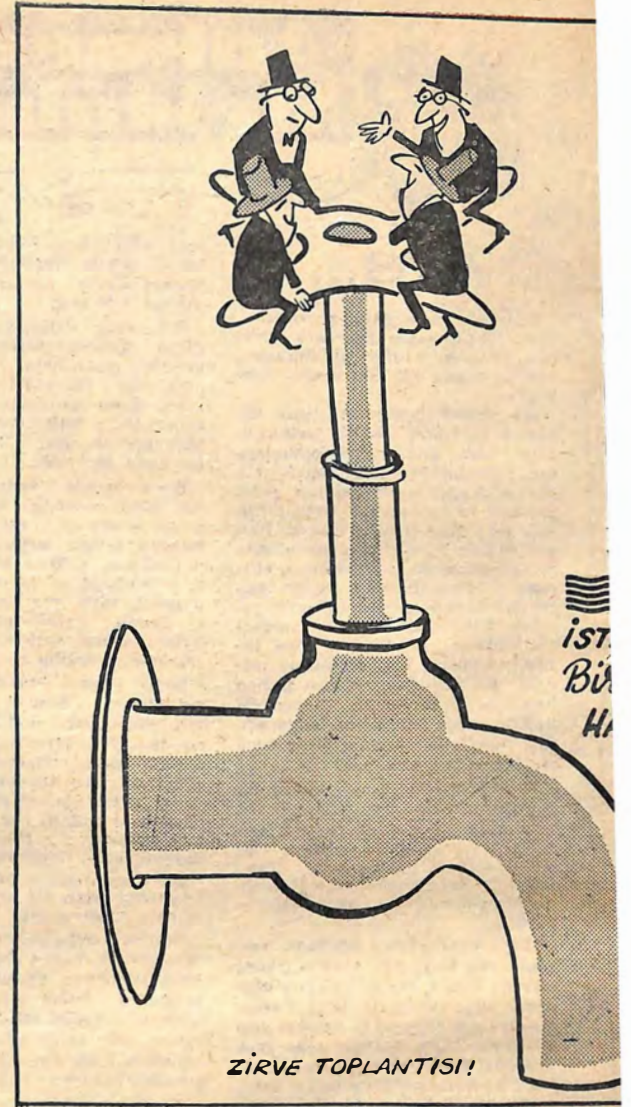
Bu soğukta gusletmek, apdest almak eziyyet,
Kendine acımazsın akan suya acı Bey!

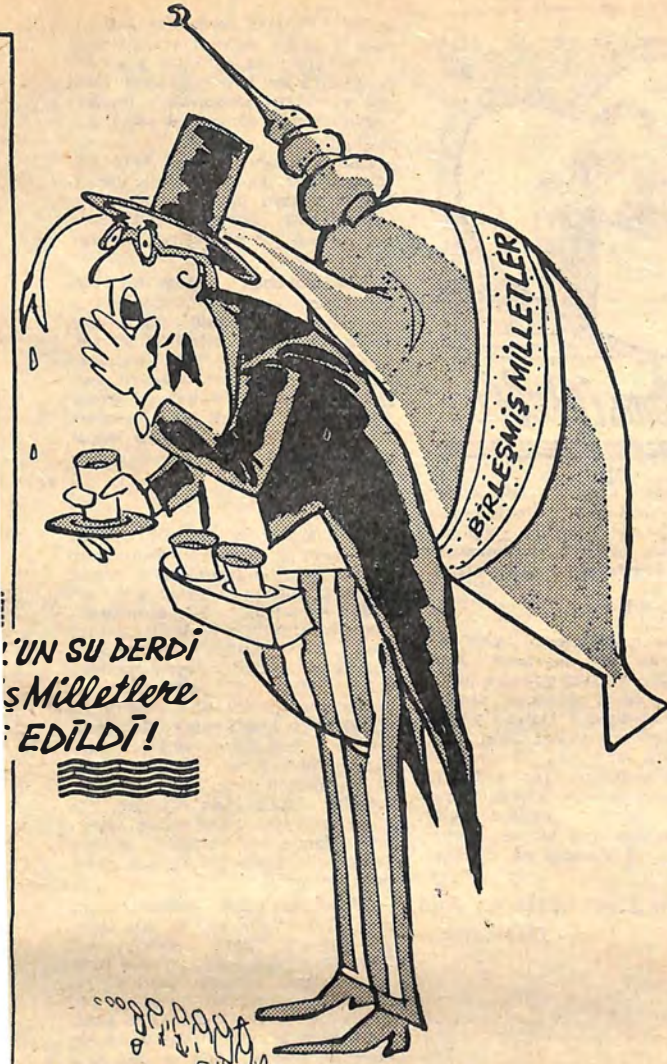
«Havas mavcut., velâkin istidat biraz mefkut»
Birkaç kutu hormobin versene Eczacı Bey!

Bismillâh'la oturur sofra-i muhabbete,
Tüm yasak meyvelerin en köklü ağacı Bey!

Hocanız, müşdidimiz, başımızın tacı Bey,
Tanrının aziz kulu, Cennetmekân Hacı Bey!..

Şemsi BELLİ

SUCU!

- Niçin, bana hep «sevgilim, sevgilim» diyorsun... İsmimi söylesene...
- Yanlışlık yapmaktan korkuyorum!

Geliyor

Tekelde indirim yok matemde akşamcılar,
Kıştan gayetle memnun oduncular, camcılar!

Samimiyet mânâsız, vefa geçmez akçadır,
Böyle ortam istiyor sahte ihtiramcılar!

Her devirde mevcuttur, her yerde görünürler:
Bedava şakşakçılar, ücretli «Eyyamcı»lar!

Eskiler bu zümreyi şöyle tavsif etmişler:
Gelene Ağamcılar, gidene Paşamcılar!

Kanaat erbabının yüzüne bakanlar yok,
En yüksek itibarı elde eder zamcılar!

Büyük işler becer ki kahraman sayılasın,
Üç, beş kuruş çalarsan korumaz nizamcılar!

«Eski hamam, eski tas» diye fazla yerinme,
Baksana baştan başa değişmiş hamamcılar!

Harama hiyle katmak gerçekten memnû ise,
Nasıl üreyebilir her zaman haramcılar!

Köylü hiç üzülmesin, memur matem tutmasın,
Hepsinin çaresini bulacak «Kelâmcılar»

Bütün ihtişamı geliyor, yolda huzur,
Saf durup selâmlayın geleni selâmcılar!

Salâhattin KUTLU

BİLİYORSUNUZ ki aşk, bir havalanmadır. İnsanın bir kez ayakları yerden kesilmiye görsün; uçuşu uçuşu verir altın yaldızlı kelebekler gibi. Kimi, daldan dala konar. Kimi koldan kola. Bazıları da gider yıldız olur gökyüzünün yüceliklerine.

Kızların havalanması, erkeklerin havalanmasından daha ilginç, daha bir tunturaklıdır.

İşte bu garipsi havalanışın sonucunda meydana gelen hava bilgisi-ne Aşkta Astronomi, ya da «Kozmografya» denir.

Gezegenler:

Genellikle aşk yıldızlarının tümü gezegendir. Bazıları kendi eksenini etrafında, bazıları da her bakımdan parlak buldukları dışisel peyklerin etrafında dönerler. Erkekler, bekâr oldukları süre içinde -kırkbeş yaşına kadar- yaşadıkları çevrenin peyki olmaktan devam ederler. Ancak bu kural, serveti, şöhreti, ya da mevkii olan erkekler içindir. Bunun dışında kalanlar köhnemiş bir «Göktaş» gibi uflanıp, parçalanıp yerler.

Bir peyk etrafında bâzan birçok gezegen döner. Bu gezegenler çok kez kışkıranlık rüzgârıyla burç değıştirdikleri için birbiri ile çarpış-verirler.

Güneşin, ayın, yıldızların aşk uza-yında ayrı ayrı yerleri vardır. Gezegenlerin güneş etrafında dönme-siyle mevsimler meydana gelir: Tatlı, ılık, bahar kokulu, kan kay-natan mevsimler. Meselâ: Tatlı bir vals müziğinin nağmeleri arasında dönen gezegenler, peyklerinin genel merkezinde çok lezzetli bir at-mosfer tabakası meydana getirir-ler. Bu dönüş arttıkça kendi ekse-ni etrafında dönen gezegenlerin baş-ları da döner. Baş dönmesinden sonra yatak odasında sağdan sola, soldan sağa periyodik dönüşler baş-lar. Periyodik dönüşlerin sonunda genel olarak fırtınalı, tipil, hattâ sağnak yağışlı mevsimler beklemek mümkündür.

Ay ve Yörüngesi:

Ay, daha fazla kadınların yaşantı-sında niteliğini belli eder. İlk etki-si isimler üzerindedir: Ay-lâ, Ay-se, Ay-fer, Ay-can, Ay-ten, Ay-san, Ay-şın, Ay-nur ve Can-ay, Nur-ay, Tül-ay, Sü-nay gibi...

Hanımın günlük yaşantılarında da «Ay» çok önem verirler: Ay!.. N'olursun yapma!.. Ay!.. Çok fena-sın!.. Ayol, ben sana demedim mi? Aybaşında beni Zeki Mürene götü-receksin değil mi? Aylar geçti sen hâlâ kürkümü yenilemedin!..

Ay üstüne halk dilinde ne güzel, ne çapkın mâniler vardır:

Kız fiistanım ıslanmış, gece çık-ta aya yay,
Gül memeni sıkınca niçin der-sin: Ay ay ay!

Genel kozmografya ilmine göre her ay 29,5 gün çeker!.. Fakat tak-vimsel hayatımızda olduğu gibi aşk kozmografyasında da ay bâzan 30, bâzan da 31 çeker!..

Ay aydınlık geceler astronomik aşkın ve aşk astronomisinin en ro-mantik zamanlarıdır. Yasak tutku-lar, aydan pek hoşlanmazlar. Çün-kü suçüstü yakalanma dalgası var-dır işin içinde.

Doğu Anadolu dolaylarının bir türküstü bu gerçeğin kuşkusuyla doludur:

Ay batanda gel ay oğlan,
Anam yatanda gel ay oğlan!

Ayın onbeşine benzeyen onbeşlik tazeler, kendi yörüngeleri etrafın-da değil, herhangi bir kutup yıldı-zının eksenini etrafında dönmeye baş-ladıkları vakit, eski tazelikleri kal-maz. Hoca'nın dediği gibi bu çeşit

AŞK dersleri

Kozmoğrafya

#

eskimiş aylar kendiliğinden kırpıla kırpıla sönük bir yıldız haline gelir-ler. Ve günün birinde de bir daha doğmamacasına kayıp giderler gök kubbesinin karanlıklarında.

Kozmografyada ay tutulması ö-nemli bir olaydır. Aşk koz-mografyasında ayın tutulması yeri-ne aya tutulmak vardır. Tutulmak çok kötü bir şeydir. Polisler tarafın-dan tutulan bir gangster nasıl kıs-kıvrak bağlanırsa bu türlü tutulan-lar da tutuldukları ayın ışığı ile kısıvrak bağlanırlar.

Ay ve yıldızlar sistemi, duygusal amaçlarımızın temel taşıdır. (Ay ışığı altında öpüşmeyiniz ay-ıptır!.. Ayın hilâl şeklinde olduğu zamanlar soyamayınız ve soyunmayınız; ay-ra-

nınız kabarıp sonra!.. Ay-ran içe-ken sevgiinize de ikram ediniz, yok-sa ay-rılırsınız!.. Ay-rılık gelip çat-tığı an yeni bir aya tutulmazsanız ay-aklar altında ezilip gidersiniz!..)

Yıldızlar:

Aşk astronomisinde o kadar çok yıldız vardır ki, saymakla tüken-mezi!.. Tıpkı gökteki yıldızlar gibi!..

Tabil ilk önce hatırlanması sinema yıldızları geliyor: İtalyan yıldızı, Gina, İspanyol yıldızı Zina, Hint yıldızı Tina vs...

Ya ses yıldızları, saz yıldızları, dans, raks ve seks yıldızları!.. Beyaz perdeden kırmızı perdeye kadar her perdenin ayrı yıldızı vardır efendim!.. Yıldızların en güzel ve

en tatlı zamanı perdelerin kapatıl-dığı ve başka şeylerin açıldığı saat-lerdir. (Dikkat edin tül perdenin kenarını iyice kapatmazsanız rönt-gen uzmanları sinemaskop filmleri sonuna kadar izlemekten sakınmaz-lar!)

Tüm yıldızlar güneş battıktan sonra doğar. Akşamın alaca karan-lığında ışıkları biraz zayıftır. Fa-kat gecenin ilerlemiş saatlerinde her yıldızın göz kamaştırıcı bir par-laklığı vardır.

(Söz aramızda benim bir Yıl-dız'ım vardı, aman ne tathiydi. Yal-nız gecenin ilerlemiş saatlerinde değil, gün ışığı altında bile ışıl ışıl, pırıl pırıldı Yıldız!.. Onu -havalan-dığı zamanlar- gökyüzünden yer-yüzüne indirebilmek için ne kadar uğraşmışım!.. Sıcak bir Temmuz gecesi bilmediğim bir ufka doğru kayıp gittim!..)

Güneş:

Aşkımtrak mevsimler kadar gece ile gündüzün meydana gelmesinde de «Güneşin» önemini, her zaman aklınızda tutunuz. Her sevgili, -se-vildiği süre içinde- aşk kozmograf-yasının Güneş'i'dir. Akıllı olanlar bu ısı ve enerji kaynağının ışığın-dan ve hareketinden faydalanmasını çok iyi bilirler. Sizi terletse bile al-dırmayınız, çünkü alın terinin en güzel ve en helâli yatak odasındaki küstütyü yastıklara dökülen ter damlalarıdır. Fakat... Unutmayınız ki kendilerini güneşin altında fazla tutanlar, er-geç baş dönmesi, göz kararması gibi bunalımlara uğra-lar. Bunun adına tıpta «Güneş Çarpması», aşkta ise «Döşek Çarp-ması» denir.

Güneşinizin günün birinde batma-sı kuşkusuz da sakın ka sızı tedir-gin etmesin. Çünkü efendim, adı üstünde, Güneş işte!.. Elbette bata-caktır günün birinde. Belki de di-şinizdeki dünyanın tersine, hiç doğmamak üzere batacaktır güne-şiniz. Canı isterse... Varsın batsın efendim, batsın!.. Asla unutmayınız ki bir güneş batınca binlerce yıldız doğar! İşte sizin birinci göreviniz bu yeni doğan yıldızlarla uğraşmak, onla-rın uzaktan da olsa size göz kır-pmaları karşısında kayıtsız kalma-maktır.

Semsî BELLİ

Oyun

Adam eve sabahın beşinde kör küçük sarhoş geldi. Genç karısı, Jacqueline;

— Ufak bir arkadaş toplantısı dediğin bu mu? diye çıktı. Üs-telik sarhoşsun da...

— Hiç, hiç de değilim işte! Hep eski şeylerden bahsettik emin ol! Sonra çok matrak bir oyun oynadık. Bak anlatayım! Dört kişiydik. İçimizden biri kalkıp gidiyordu. Geri kalanlar kimin gittiğini tahmin ediyor-du...

Masum kadın

Adam kayıvaldesine dert ya-nar:

— Dün akşam iş seyahatinden ansızın dönünce, karımı, yaban-cı bir erkekle yatağa yakaladım.

Kayıvalde kızının masum ol-duğunu hararetle savunur, sonra, «ben gereken araştırmayı yapı-rım» der ve gider. Yüzu güllerek döner:

— Kızımın masum olduğunu zaten biliyordum, der, karına dönüşünü bildirmek için çekti-ğin telgraf geç gelmiş!..

Yazısız

HIZIR

Hafiye

Casuslara Karşı

BU SAYIDA
Nükleer Şapka!

PAPELOĞLU ROLLS-ROYS'LA HIZIR'IN PEŞİNDEN KOŞA DURSUN, HIZIR SÜPER TRAFİK USULÜNÜ DENEYEREK ARABALAR BARAJINI AŞMIŞTIR BİLE.....

BİRİSİ FEZÂ UÇUŞUNA HAZIRLANIYOR!

FAKAT ARABALARIN BİTTİĞİNİ ÇAKMAMIŞ, HAVADA KOŞUYOR...

ATLADI ENAYİ...
HEM DE KENDİLİĞİNDEN... BU HIZLA SEÇİME KADAR GİDER!

NACİYE YAKARGEÇER, KENDİSİNİ TAKİB EDEN HIZIR'IN GEÇİP GİTMEŞİ ÜZERİNE SEVİNİR!

HIZIR'IN FABUCUNUN ALTINDAKİ TESKİLAT AÇILMADAN ÖNCE...

BU HIZLA FREN YAPACAK DEĞİLİM YA...

HIZIR İNİS TAKIMLARINI AÇMIŞTIR!

İNİS TAKIMI AÇILDIKTAN SONRA.

HIZIR'IN MARİFETLERİ O KADARLA BİTMİYOR...

TÜYÜ ÇEVİRİNCE, ŞAPKASINDAKİ SİS DEPOSUNUN PİMİ AÇILIYOR!

HIZIR'IN ŞAPKASI!

NACİYE YAKMAYA ALIŞMIŞTIR AMA, HER ENGELİ GEÇEMİYECEĞİNİ HESAPLAMAMIŞTIR...

EYVAH... ÖNÜMÜ GÖREMİYORUM!

BİR DAHA GÖĞÜSLERİNİZİN ARASINDA TABANCA TAŞIMAYIN... İNSAN HANGİ BİRİNE EL ATACAĞINI ŞAŞIRIYOR!

İSTERSENİZ ÖTEKİLERİ KULLANIN!

NACİYENİN ARABASINI DURDURAN SİS BULUTU DAĞILIRKEN, KADININ SİLAHI BİLE HIZIR'DADIR.

HIZIR, ARABANIN ARKA KAPISINI KİLİTLİ BULUNCA, KOLTUKLARI BULDUĞUNA İNANMIŞTIR.

OOOH, GÖZLERİM KAPANIYOR... N'OLUR ŞU DİREKSİYONU DA SİZ KULLANIN... BİR KADINA YARDIM ETMEK VAZİFENİZDİR!

NACİYE YAKARGEÇER DİŞİLİĞİYLE HIZIR'I YUMUŞATMAYA ÇALIŞIR...

ÇAKTIM... BUNUN GÖĞÜSLERİNDE BİR İŞ VAR!

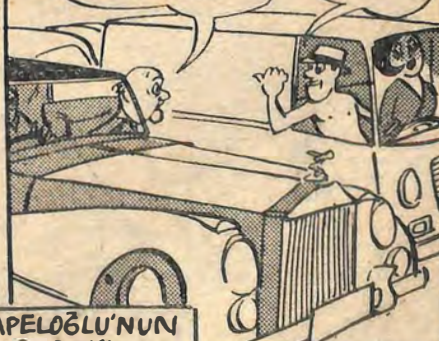
ARKAMIZDAN PAPELOĞLU GELİYOR... PEK PAYDOS YAPAMAYACAĞIZ GALİBA!..

BU VAZİFEYİ DAHA SONRAYA BIRAKALIM! ŞİMDİ : GÖZÜMÜZÜ AÇALIM, VAZİFEDEN KAÇALIM!

KOLTUKLAR NERDE?... ÇABUK KONUŞ!

KAPALIDA!

PAPELOĞLU'NUN ROLLS-ROYS'U DA BU SİRADA YETİŞMİŞTİR...

(DEVAMI HAFTAYA)

Gelecek sayıda :

Koltuk her yerde koltuktur! — Aşk başka, alışveriş başka! — Arayan sevdâsını da bulur belâsını da!

Tugoşof, arkadaşı Bitşikof'a rastlayınca:

— «Yahu, ne kadar hayırsız mışsın!..» diye çıkıştı. «Niye bize hiç uğramıyorsun?.. Gel de güzel karımla tanıştırayım seni. Karşılıklı çay içer, arkadaşlık edersiniz. Sakın gelmemelik edeyim demeli..»

İçinden, «Amm da enayi kocalar var şu dünyada!..» diye düşünen Bitşikof:

— «Olur, gelirim...» dedi.

— Göreceksin bak karım ne kadar hoşuna gidecek... Ayrıca sesi de çok güzeldir... Unutma bekliyoruz...

Bitşikof, bir daha «Vay enayi herif vay!» diye düşündükten sonra:

— «Peki, yarın muhakkak gelirim.» diye cevap verdi.

Bitşikof, Elena Tugoşof'un kıvrak vücuduna, çaydanlığı tutan beyaz narın ellerine bakarken, «Hakikaten şahane bir kadınmış» diye söyleniyordu içinden. Tugoşof, sanki bunları duymuş gibi, arkadaşının kulağına eğildi:

— «Evet dostum, karım eşsiz bir hazinedir!..» diye fısıldadıktan sonra, kalkıp:

— Şimdi bana müsaade, dedi, bir toplantıya gitmem lazım... Elena sevgilim, ben gidiyorum... Viktor sana arkadaşlık edecek. Öyle değil mi Viktor?..

— Tabii tabii... Memnuniyetle!

— Saat onbire doğru gelirim...

Daha önce beklemeyin. Hadi sevgilim, şimdilik Allahısmarladık. Eyvallah Viktor, güzel güzel eğlenmenize bakın.

İki hafta sonra Bitşikof, yine Tugoşof'ların evindeydi. Bu sefer büyük misafir odasında toplanmışlardı. Bitşikof Elena'nın yanına oturmuş, Tugoşof ise başını önüne eğmiş, düşünceye düşüne kocaman odanın bir ucundan öbür ucuna gidip geliyordu durmadan. Odanın büyük oluşu Elena ile Bitşikof'un işine yarıyordu... Tugoşof odanın öbür ucuna gidip gelinceye kadar iki sevgili fısıldaşabiliyorlardı.

Yemlikler

Avercenko'dan Çeviren: **ERGİN ORTAĞ**

— Hayırsız, niye üç gündür beni yalnız bıraktın?.. O kadar göreceğim geldi ki!.. Elena, kocasının yaklaştığını görünce:

— «Kız kardeşimle beraber her gün çilek tarlasına gider, bol bol çilek yedik...» diye hemen mevzuu değiştiriyordu.

— «Yoksa işin içinde başka bir kadın mı var?.. Dikkat et çok kışkancındır, böyle bir şey varsa karışmam ha!..» — «Kim daha fazla çilek yiyecek diye, oburluk yarışına gireceğiz...» — «Görürsem yüzüne kezzap dökerim, karının...» — «Topladığımız çileklerden reçel de yaptık...»

Sıra Bitşikof'a gelince, o da aynı şekilde konuşuyordu:

— Seni kime değişebilirim bir tanem?.. Sevgili kuşum benim!..

— Ha, ne diyordum?.. Kanaryanın öyle güzel bir sesi vardı ki!.. Bir gün yem vermeyi unuttum, ertesi günü... — Yarın muhakkak gelirim... Nasıl olsa kocanın toplantısı var...

Konuşma böyle devam ederken, bir ara Bitşikof, sırayı şaşırmıştı... Tugoşof, odanın öbür ucundayken kanaryadan, yanlarına yaklaştığı zaman ise, «Yarın kocan kapıdan çıkar çıkmaz, ben girerim içeri!» diye Elena'ya göz kırpyordu.

Tugoşof birden:

— «Ya, demek böyle ha?..» diye arkalarından gürlüyince, çifte kumrular şaşkınlıktan neye uğradıklarını anıyamadılar.

— İyice pişirmişsiniz işi!.. Aranızdan çekilmekten başka çare yok. Evet çekilip, kendi halinizle bırakıyorum sizi.

Kocasının bu sözleri Elena'ya şok tesiri yapmıştı. Bir şeyler söylemek istediye de, Tugoşof eliyle sert bir hareket yapıp:

— «Boşuna dram çevirmeğe

kalkma, her şeyi biliyorum...» diye mâni oldu karısına. Bir an sustuktan sonra, daha yumuşak bir sesle:

— «Bana gelen mektupları Bristol Oteline gönderirsin...» dedi ve sert adımlarla odayı terketti.

Elena ilk önce hıçkırarak hıçkırarak Bitşikof'un göğsüne kapandıysa da, çabucak kendini topladı ve:

— «Böylesi daha iyi oldu!.. Gece gündüz beraberiz artık...» diye sevgilisinin boynuna sarıldı sımsıkı.

Fakat aradan bir ay geçtikten sonra, bir gün Bitşikof, Bristol Otelinde Tugoşof'un karşısına dikildi:

— «Senin bu yaptığın en büyük namussuzluktur... Alçak... rezil...» diye ağzına geleni söylemeye başladı.

Bitşikof'un küfürlerini kılını bile kıpırdatmadan dinliyen Tugoşof, sonunda gülümsüyerek:

— Niye bana sövüp sayıyorsun?.. dedi. Saadetinize mâni olmadım diye mi?

— Saadet mi, ne saadeti?.. Ulan hergele, kariyi başından defetmek için beni yem diye kullandın... Enayi gibi ben de düşüm oltana!

— Demek memnun kaldıydın?..

— Bana bak, alay mı ediyorsun?.. Kari, kari değil canavar sanki!.. Her gün saç saça başbaşa... evde kırılmadık cam çerçeve bırakmadı. Niye anlatıyorum sanki?.. Sen benden daha iyi bilirsin!

Bitşikof anlattıkça Tugoşof zevkleniyor, kahkahalarla gülmek için zor tutuyordu kendini.

— Dışarı çıkmak istesen çıka-

maz, kaçmak istesen kaçamazsın... Ayrılmağa kalksan, «skandal çıkarır, rezil ederim seni» diye tehditler savurur.

— Vay anasını!.. Hiç değişmiş desene!

— Gevezeliği bırak da dinle beni!.. Çok kötü bir oyun oynadın bana. Ama şimdi çıkar bir yol gösterir, bu belâdan beni kurtarırsan her şeyi unuttur affederim seni. Evet çıkar bir yol... yani, yemlik bir enayi bulmalı.

— Valla ne diyeyim, durumu biliyorsun. Yani... şey... Ha, niye enayi diyorsun sanki?.. Elena'yı ilk gördüğün zaman nasıl dilin tutulmuştu, söyle, yalan mı?

— Canım, bırak şimdi bunları... Ne diyorum sana.. Kari, kari değil canavar sanki!.. Huyu, görgüsü, dili, hattâ sevmesi bile! Dayana bilirsene dayan sıkıyasa. Tek çıkar yol, yemlik birini bulmakta... Tugoşof, kardeşim, sen bu işte hem benden daha tecrübeli, hem de daha pişkinsin. Gözüne kestirdiğin biri var mı?.. Ne diyorsun, ha?

— Hmmm... doğru, haklısın. Yeni birini bulmalı. Bulmalı ama, kimi?.. Dur bakim, dur.. şu gelen Artamanof değil mi? Evet, evet o... Tamam, bulduk yemliği işte!

Artamanof ile Bitşikof, lüks bir lokantanın تنها köşesinde oturmuşlar, tatlı tatlı sohbet ediyorlardı.

Bir ara Bitşikof, eliyle Artamanof'un dizine vurup:

— Yahu, dedi, daha geçenlerde karımla senden bahsediyorduk. Elena'yı tanırırsın... Güzelliği, dişiliği, sesi, huyu... Aaaah, ah!.. İnsanın baktıkça içi açılır dostum, içi! Gel de bir çayımızı iç. Elena'yı da memnun etmiş olursun. Unutma, gel muhakkak.

Artamanof'un gözünde Elena canlanıvermişti:

— «Olur, muhakkak gelirim... Hemen yarın gelirim.» diye nefes nefese cevap verdi.

Birkaç hafta sonra Artamanof, tiyatrodaki İvolgin'e rastlayınca, kollarını açarak:

— «Vay benim sevgili dostum!.. diye arkadaşını kucaklıyordu. «Yahu, hiç görünmüyorsun!.. İnsan uğrar bir kere, tebrik eder.. biliyorsun evlendim. Yaaa, nihayet ben de... Ama, karımı bir görsen doyamazsın güzelliğine! Bir gün gel de, Elena çay pişirsin sana.

İvolgin, Elena ismini duyunca çarpılmış, geri geri giderek:

— «Dur bir dakika, dur...» demişti. Hangi Elena, Tugoşof'un eski karısı Elena mı?..

— Evet, o!.. N'olmuş ki?..

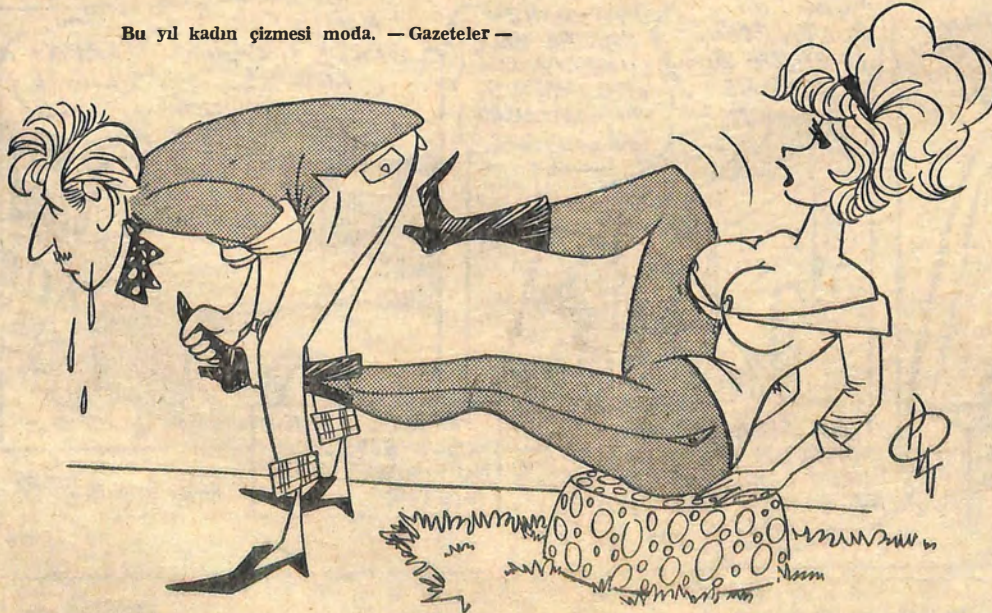
İvolgin katıla katıla güldükten sonra, arkadaşına acıyarak baktı:

— «Vah zavallı Artamanof, vah!..» dedi. Demek döndü döndü sıra sana geldi ha?.. Ve sen de şimdi bana.. hah, hah, ha!.. Boşuna nefesini tüketme dostum, o kariyla evlenen ilk enayi ben, benden sonra Tugoşof yemlik olmuştu.

Artamanof çaresizlik içerisinde başını önüne eğmiş susuyordu.

Son yemlik ilk yemliği bulmuş, devir de sona ermişti böylece.

Bu yıl kadın çizmesi moda. — Gazeteler —

— Öyle çıkmaz kocacığım, böyle çıkar!..

TARASKONLU TARTAREN

Alphonse Daudet'den //

Resimleyen:

BULEN
SEREN

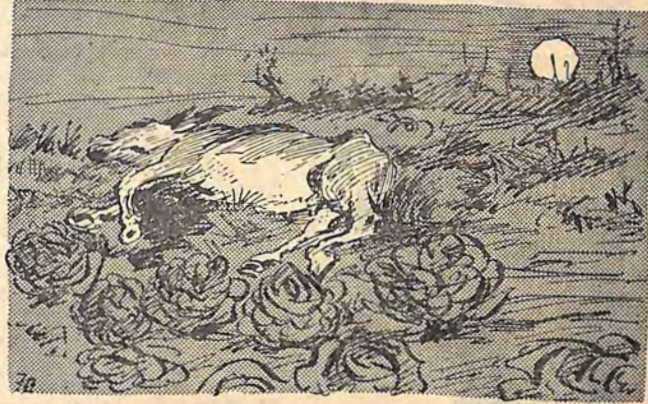
67 Bulunduğu yer, gerçekten vahşi bir çöldü Tartaren'in... Yıldızların esrarlı ışıkları altında büyüyen bitkilerin gölgeleri her yerde, her tarafa uzanıyordu. Bu vahşi görünüş içinde, Taraskonlu aslanlarla burun buruna geldiğine artık iyice inanmıştı. Yanında keçi yavrusu bulunmadığı için, en uygun çare keçi sesini taklid etmekte. Tartaren keçi gibi melemeye başladı. O kadar, o kadar, o kadar çok bağırdı ki, nihayet bu küçük keçi yavrusunun sesi bir dana böğürmesi olup çıktı... Derken, Taraskonlunun önünde simsiyah acıca bir şey dikiliverdi birdenbire... Bu şey, zıplayıyor, sıçırıyor, çifte atıyordu üstelik!

68 Hiç şüphe yok, bu aslandı! Şimdi kısa ayakları, heybetli gerdanı ve gözleri, karanlıkta parlayan büyük gözleri pek iyi görünüyor. Nisan al! Ateş! Dan! Dan!... İşte bu kadar. Sonra birdenbire geriye doğru sıçradı ve av bıçağı avucunun içinde olarak dizlerinin üzerinde beklemeye başladı. Taraskonlunun ateşine acıklı bir anırma cevap verdi. Saf Tartaren «Kurşunu yedi» diye bağırdı ve kuvvetli hacakları üstünde yaylanarak yaralı aslanın hücumunu karşılamaya hazırlandı. Hayvancık, onun düşündüğünün aksine, anıarak dört nala kaçmaya başladı. Fakat Tartaren yerinden kıpırdamadı. Çünkü bu aslanın dişi de ergeç gelecek ve tuzağına düşecekti.

69 Dişinin gelmeyeceğini Tartaren olduğu yerde, kıpırdamadan üç saat bekledikten sonra anladı. Nerede ise sabah olacaktı. Gecenin sonu soğuk, yerler ışıltılı ve ıslaktı. «Gündüz olmasını bekiyerek bir uyku çeksem mi acaba» dedi içinden. Ve romantizmalarından çekinerek çadırını kurmaya karar verdi. Gel gelelim öyle dalavereli bir çadırdı ki bu, dakikalarca uğraşıp, açamadı. Nihayet yorulunca çadırın altında yatmaktansa, üstünde yatmayı daha uygun gördü. Uyumuş ya da uyumamıştı ki «Ta, ta, ra, ta, Tataral!» diye müthiş bir gürültü ile yerinden sıçradı ve karşısında dişi aslanı görmüşçesine dehşetle tüfeğine sarıldı.

70 Oysa yakındaki bir askeri kuşlann kalk borusuydu bu. Kendini çöl ortasında zanneden kahraman, bu gürültü ile gözlerini açınca, bir de ne görsün. Bir Enginar bahçesinde, hem de bir karnabahar fidanı ile bir kök şalgamın arasında yatıyordu. Dişlerini gıcırdatarak «Budalalar, dedi, artık Enginarlarımı da Aslan yuvalarına ekiyorlar» ve gözlerini biraz ilerisinde başıyan kan lekelerine çevirdi. Bu kan izlerini takip etmeliydi. Ve etti: Çiğnenmiş otlar, bir kan gölü, gölün ortasında, başında derin bir yara ile yan yatmış bir... Bilin bakalım ne? «Bir aslan canım.»

71 Hayır, mini minnacık bir Cezayir sıpası. O anda Taraskon'un bu yufka yürekli kahramanı karşısında bulunsaydınız neler düşündüğünü, nasıl büyük bir içyıkıntısına uğradığını anlayabilir miydiniz bilmiem! Diz çöken Tartaren'in ilk işi kuşağının ucu ile zavallı kurbanının kanını durdurmaya çalışmak oldu. Böyle büyük bir adamın, küçük bir sıpayı göz yaşları içinde tedaviye kalkışması düşünün ne ibret verici bir olaydır. Zavallı sıpacık son nefesini vermeden önce, bu büyüklüğü kavramış olacak ki kulaklarını iki kere hazin hazin salıyarak adeta teşekkür etti ve öbür dünyaya göçüp gitti...

72 Aynı anda biraz ötedeki ağaçlıkta dallar ve yapraklar hışırdıyordu. Bu gelen aslanın dişi olabilir düşüncesi ile, Tartaren, silâhını kavrayıp müdafaa vaziyeti almayı zor vakit bulabildi. Başında örtüsü, elinde kırmızı şemsiyesi ile bütün Cezayir'i çığlıkları ile uyardıracak kadar ırsıla Tartaren'e saldıran bu kadın, evet dişi aslan değildi dişi bir insan, kimdi dersiniz? Kim olacak? Enginar bahçesinin ve sıpanın sahibi olan kadının ta kendisi. Tartaren, utanmış ve yıkılmış, kadının indirdiği şemsiyelere tüfeği ile mâni olmağa çalışırken «Fakat madam... Fakat madam» diye kekeliyerek sıçrayıp duruyordu. (Devamı var)

Cici

— Çok çıplığım galiba...
Maskeyle biraz yüzü-
mü örteyim!

Geveze

Adam eve ansızın gelince ka-
rısını samimi arkadaşıyla yatak-
ta yakalar. Onlara, şaşkın şaş-
kın bakarken, arkadaşı hemen
atılır;

— Ha Allah! Sen misin «Geveze
Pierre?» Yarın bütün şehir hal-
kı öğrenecek!...

Bir küp altın

Padişahın biri, zamanın bü-
tün palavracılarını toplar, onla-
ra şu teklifte bulunur:

— Bana öyle bir yalan söy-
leyeceksiniz ki inandırana bir küp
altın vereceğim.

Bunun üzerine palavracılar
anlatmaya başlarlar. Birinci pa-
lavracı:

— Ben bir tıfleyişle karşığı
dağı yıkarım, der.

Padişah, tasdik eder:
— Allah isterse her şey olur,
inanırım buna..

İkinci palavracı:
— Ben, der, istediğim zaman
acele gideceğim bir yere uçarak
giderim!..

Padişah, bunun da Allahın
kudret ve hikmetile mümkün
olduğunu söyler.

Üçüncü palavracı:
— Efendimiz, diye söze baş-
lar, bundan elli sene kadar ev-
vel, sizin peder, bizim pederin
köyüne uğramış, tam bir küp al-
tınlık erzak almış. Babanız maa-
lesef o savaştan sağ dönemediği
için borcu olan bir küp altını
ödememiş.

Padişah, hiddetle yerinden fırlar
ve:

— İşte bu yalan, diye bağırır.
Üçüncü palavracı, sükunetle:

— Yalansa efendimiz, sizin va-
diniz olan bir küp altını verin o
halde.. Der.

Padişah şaşırır:
— Hayır, yalan değil.

Kurnaz palavracı hemen ya-
pıştırır:
— Yalan değilse, babanızın
borcunu verin efendimiz.

Aydın Peker
Foto Peker — Pınarbaşı
Kayseri

Polis köpekleri

İranlı Polis Müdürü İngiltere-
de tetkik seyahatinde bulundu-
ğu sırada Londra Polis Müdürü
emniyete mensup hafiye köpek-
lerini, onların hünelerini gös-
terdi.

İranlı Polis Müdürü bu köpek-
lerin marifetleri, yaptıkları iş-
ler karşısında şaşı kaldı. Fakat
hiç belli etmedi.

1 yıl sonra Londra Polis Mü-
dürü vaki davete icabetle İrana
gitti. İrandaki müdür de kendi-
sine gözdermeye, polis teşkilâtı
hakkında izahatlar vermeye baş-
ladı.

Bir ara İngiliz Polis Müdürü:
— Sizde dedi, polis köpekleri
yok mu, hafiye köpekleri hani
geçen sene size Londrada onları
göstermiştim..

İranlı Polis Müdürü hemen
caddenin bir köşesinde yatmak-
ta olan pis, uyuz cılız bir köpe-
ği İngilizce gösterdi ve:

— Olmaz olur mu işde bizim
hafiye köpeklerden bir tanesi,
dedi.

İngiliz Polis Müdürü şaşırdı
kendisine gösterilen köpeğe tek-
rar tekrar baktuktan sonra:

— Bu nasıl polis köpeği yahu
şu pisliğe şu miskinliğe bakın
bir yanlışlık olmasın.

İranlı Müdür cevabı yapıtırdı.
— Hayır hiçbir yanlışlık yok-
tur, sen öyle olduğuna bakma o,
tebdili kıyafet etmiş de öyle do-
laşıyor!..

Haydar Doğan
İhsaniye Mahallesi
Balıncak—Giresun

Bir taşla, iki kuş

Afrikaya staj için gittiğimde,
ormanlık bölgedeki bir kasabada
bulunuyordum. Ava meraklı ol-
duğum için sık sık avlanmaya
çıkarımdım.

Yine bir gün, ormanda bir
haylı avlandıktan sonra dönmek
üzereydim. O sırada karşıma iki
arşan birden çıkmaz mı! Aksil-
lik bu ya, bir tek kurşunum kal-
mıştı. Arşanlardan birisini vur-
sam, diğeri beni parçalıyacaktı.

Can korkusuyla, hemen kafayı
çalıştırdım. Arşanların önlerin-
de bulunan ve onları ortaltayan
bir ağacı nişan aldım, tetiğe do-
kundum. Tahmin ettiğim gibi
arşanlar kan içinde kıvranıyo-
rlardı.

Tüfekteki tek kurşun ağaca
değer değmez ikiye ayrılmış ve
birinci parça arşanlardan biri-
sinin ikinci parça da diğeri-
nin gözüne isabet etmişti.

Ümit Turgutalp
Ziraat Fakültesi
Toprak Bölümü No: 3321
Dışkapı — Ankara

Atletin sarhoşluğu

Bir mecliste içkiden bahse-
diliyordu. Kimi şu kadar içe-
dim, kimi çok içemedim v.s.

Nihayet söz Co'ya geldi. Co
eski atletlerdendi.

— Ah beyler, bir gün o kadar
çok içtim ki, eve otomobile
döndüm.

— Eee, ne çıkar bundan?..
— Evim şehrin otuz kilomet-
relik dışında birader; düşü-
ntün artık ne kadar içtiğimi?

Günay Sürmeli
Merkez cezaevi
Siyasi Hükümlü
Balıkesir

Kelime

Savunma Bakanı Coolidge, çok az konuşmasıyla tanınmıştır.
O'nu fazlaca konuşturabilmek için herkes gayret sarfederdi. Bu
Beyaz Saray'da bir yarış haline gelmişti.

Bir ziyafet sırasında, Bakanın sağında oturan sosyete-ye men-
sup bir kadın:

— Sayın Bakan! dedi size iki kelime söyleteceğime dair id-
diaya girdim.

Coolidge gülümsedi ve hemen ilâve etti:
— Kaybettiniz!...

Zararı yok

Kadın soyunurken kocası kalçasında kocaman bir çürük
görür:

— Bu ne? diye haykırır.
— Sinirlenme canım, ortağın bu sabah seninle konuşmak için
gelmişti ya...

— Ha iyi; ben de otobüste tanımadığım biri sarıktınlık etti
zannetmişim.

● Haftalık Siyasal Mizah Mecmuası ●

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Düzeltilmiş ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı ay-
lığı 25 lira. Yabancı memleket-
lere yıllık 100, altı aylığı 50 lira.
Uçakla gönderilecek abonelerden
uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ:
Divanyolu Klodfarer caddesi,
No. 8-10 Daire: 3. İstanbul
Telefon: 22 18 11

İLAN FIATI:
Kapak içi, santim 20 lıra,
iç sayfalar 30 lıradır.

Bu gazete Hasan ahlak yasa-
sına uymayı taahhüt etmiştir.

Fiati: 100 kuruştur.

**İŞLERİNİZDE
EMNİYET SÜR'AT.**

● ÇEŞİTLİ PARA
İKRAMIYELERİ.
● ÖMÜR BOYUNCA
AYLIK GELİR.

**TÜRKİYE
VAKIFLAR BANKASI**
VERİR

(Basın: 22153—A—13390—55)

Milletler Gülüyor

İtiraf

ZENGİN iş adamı, ölmek üzere idi, yanına ortağını çağır-
dı ve:

— Dostum, dedi, sana bir itirafta bulunacağım. Vicedanım rahat olarak ölmek istiyorum, bundan altı ay evvel kasadan üç milyon frank çalan ve halen cezaevinde bulunan veznedarını hatırlarsın herhalde.. İşte o adamcağız masumdur. Paraları ben çalmıştım!..

Ortağı başını salladı:

— Biliyorum, biliyorum.. kendini yorma..

— Hayır, hayır.. Başka bir itirafda daha bulunacağım: hani geçenlerde Japonyadan bir parti ipekli getirtmiştik ya o işte de sana kazık attım, senden daha çok kâr aldım..

Ortağı sözünü kesti:

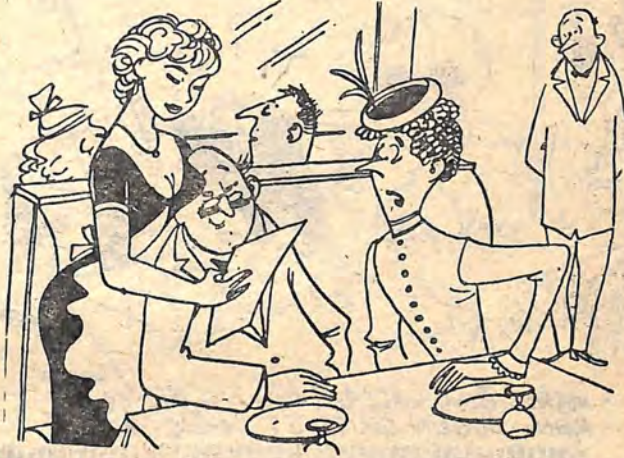
— Onu da biliyorum.. Onu da biliyorum, sen istirahatına bak.

— Hayır, sana son bir itirafda bulunacağım: karın da benim metresimdi.. Beni affedebilecek misin?

— Biliyorum, biliyorum, o tarafı hiç düşünme..

— Demek bütün bu yaptıklarından sonra beni affedeceksin? Bana karşı kinin kalmadı artık değil mi?

— Sende benim hiçbir hakkım kalmadı, zaten bunun için zehirlendim seni!..

— Ayol bir saattir yemek seçemedin mi?..

Kusur

Nikâh töreninden sonra, karı koca başbaşa kalmışlardı. Bir aralık, Tom elini eşinin omuzuna koyarak:

— Sana bir kusurumu söylemek istiyorum karıcığım, dedi, gözlerimde hastalık var, renk seçemiyorum..

Gelin, başını kocasının göğsüne dayadı ve tatlı bir sesle:

— Hayatım, dedi, benim de bir kusurum var: zenciyim!..

İhtiras tramvayı

Genç ve güzel kadın «İhtiras tramvayı» filminin oynadığı bir sinemanın kapısında durmuş afişini okuyordu.

Yanına eski çapkınlardan biri yaklaştı, yüzüne mânâlı mânâlı bakaarak:

— Vaktimiz yok, dedi, şu tramvaya yetişelim!..

Güzel kadın, hemen cevap verdi:

— Siz tramvayı çoktaaan karkardınız mister!

Yazısız

Modern resim

Modern bir resim sergisinden çıkan kadın, arkadaşına:

— İyi ki şu ressamlar, tablolarının altına imzalarını atmaya âdet edinmişler, yoksa resimlerini altın ve üstünün nerede olduğunu bilmiyecektik!..

Taşıt!

Büyük mağazanın tezgâhtarı, kadın müşterisine:

— Madam, aldığınız eşyaların paketleri ağırdır, isterseniz eve yollayalım!

Kadın, biraz geride duran bir erkeği göstererek:

— Hayır istemez, kocam burada!..

Kıravat

Genç kadın kocasına, turuncu üzerine mor puanlı bir kıravat almıştı.

— Bunu neyle takacaksın sevgilim? diye sordu.

— Herhalde uzun bir sakalla!..

Dişçide..

Dişçi, ağzı çok büyük olan hastasına:

— Sinyora, ağzınızı o kadar çok açmayın!

— Fakat, siz çürük dişimi kerpetenle alacağınızı söylemişsiniz..

— Öyle, ama ben dışarda kalacağım!..

Dansözün elbisesi

Dansöz, oda hizmetçisine çıkıştı:

— Bir saattir arıyorum, şu benim dans elbisemi nereye koydun körolası kız?

Hizmetçi kız sükûnetle cevap verdi:

— Masanın üzerinde, dün ziyaretinize gelip de sizi bulamayan banker Marconun kartviziti altında duruyor!..

İngilizce

Romada bir İngiliz turisti, karışlaştığı genç bir İtalyan güzeline sorar:

— Do you speak english? — İngilizce bilir misiniz?..

Güzel kadın gülümsedi:

— Eh birkaç kelime: Austin Healey, Bentley, Jaguar, Rols Royce..

Prova!

Mari, ilk defa kocasını aldatıyordu. Kocasının çok kıskanç ve sinirli olduğunu bilen sevgilisi sordu:

— Sokağa çıkarken kocana ne dedin?

— Provaya gidiyorum dedim!..

Yazısız

— Önce kadınlar!

Dünya Karikatürleri

-KARICIĞIM, VALLAHİ BİLLÂHİ BİZİM PATRON... BUGÜN CİNSİYET DEĞİŞTİRDİ...

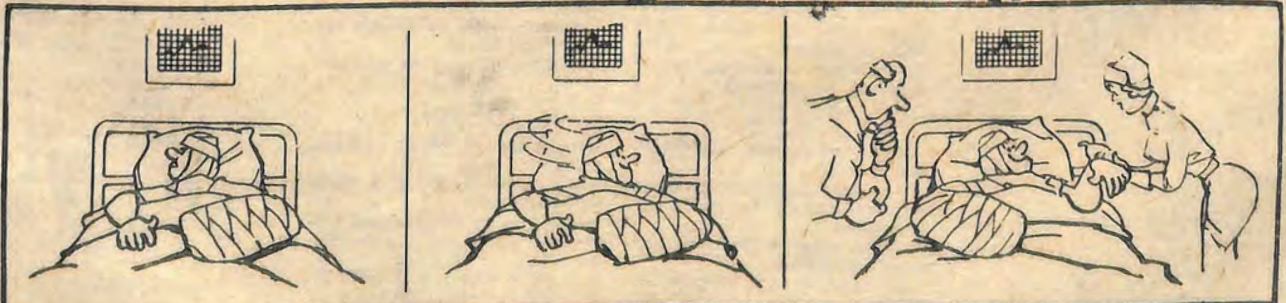
-GEL, GEL... KASA BOŞ DİYE ÜZÜLME!

-NEDEN SİYAH KİLOT GİYİYORSUN?
-DUYMADIN MI, BİZİM PATRON ÖLDÜ!

-EVET, O HAIN, O İNSAFSIZ KARIMI ÖLDÜRDÜM... HER GÜN TERZİYE GİDİYORUM DİYE SOKAĞA ÇIKIYORDU!
-HALBUKİ DASTUNA GİDİYORMUŞ, DEĞİL Mİ?
-HAYIR KÖMSER BEY, SAHİDEN TERZİYE GİDİYORMUŞ!

YAZISIZ

SANA'lı bir dilim.... ...sihhat ve güç verir.

Çünkü SANA bol vitaminlidir.

Dikkatle seçilmiş en iyi nebati yağlarla yapıldığından besleyici ve sihhidir.

Gelişme çağında olan çocuklar SANA'yı seve seve yerler.

Bundan dolayı, SANA'lı nefis bir dilim, herkesin aradığı en iyi gıdadır.

Sana

Ağıza tat, vücuda sihhat!

S 652 H

(fiâncılık: 5046—56)

REKLÂMINIZI
GAZETE VE DERGİLERLE
DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN
HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :

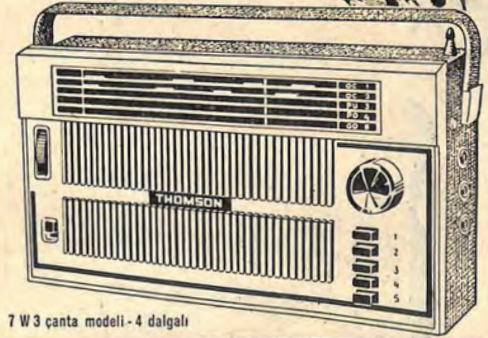
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 2516—57)

TRANSİSTORLU RADYOLARIN ŞAHI...

7 W 3 çanta modeli - 4 dalgali

THOMSON

RT 245 modeli - 3 dalgali
lüks açaç mobilyalı

...sayesinde
memleketimizde yapılan
bütün radyo yayınlarını
NET ve GÜR sesle,
en iyi şekilde
dinliyebilirsiniz

- Sesi son derece kuvvetlidir
- 8 transistörün vazifesini gören
7 transistördür
- Fiyatı uygundur

Genel Distribütörü.

BEKO TİCARET A. Ş.
Büyüğü, İstiklâl Caddesi 349,
Tel. 49 35 00

(Yeni Ajans: 585—58)

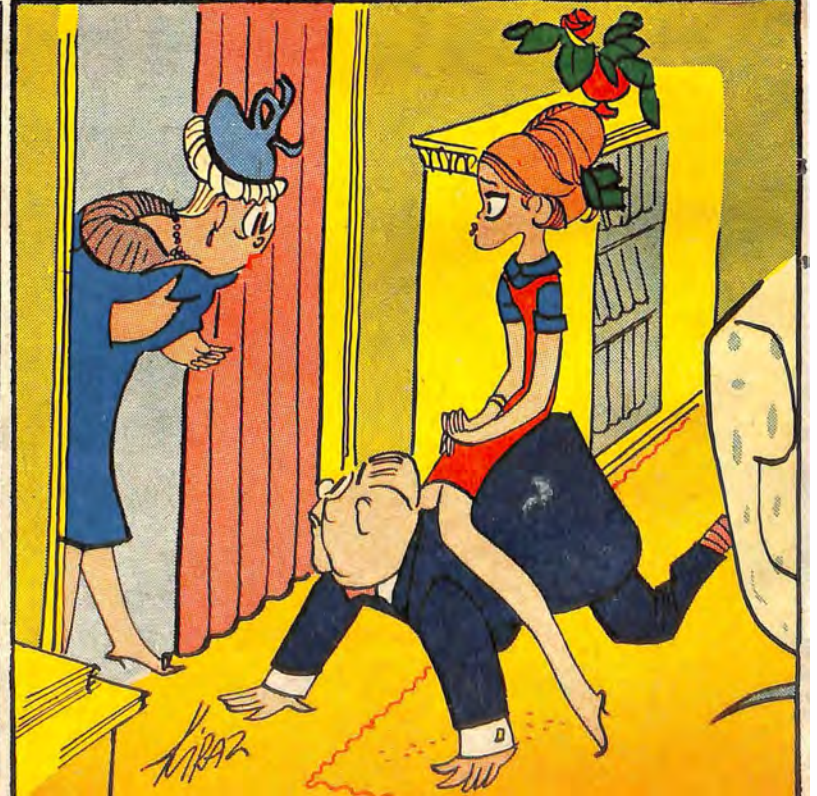
A
k
b
a
b
a

-GİREBİLİR MİYİM ?

-ATEŞ BACAYI SARDI BAYAN, ÇABUK
KOLLARIMIN ARASINA ATILIN!..

-HAAAA, GECELERİ UYKUNDA NİYE AT GİBİ
KİŞNEDİĞİNİ ŞİMDİ ANLADIM!